ԹՒ. ՏՂԱՐԻ 3055 ԹՈՒԿԱՆՈՒ ՀԱՅՈՑ 4 ԱՀԵԿԱՆ 4386 11 ԱՊՐԻԼ 1894 17 ՇԱՒՎԱԼ 1311 ԱՒԱԳ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԼՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽԱՔԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه ده غلطه ده آره‌وك غزه‌تی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրամագլուխ արժաք 150
» » Վեցամսեայ » » 75
» » Եռամսեայ » » 40
Օտար երկիրներէ Տարեկան դրամագլուխ 56
» » Վեցամսեայ » 28
Ընդհանուր թղթի վրայ տարեկան տպագրութեան Տարեկան Օսմ. Ոսկի 2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը վճարեալ Դրուշ 50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ԱՆԳԼԻՈՅ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

ՕՐՆԱԿ ԵՒ ԱՐԴՅՈՒՆՔ

Անգլիոյ դրամատունները այս պահուս չափազանց դժգոհ են դրամի... աւատութենէն։ Վերջերս մեծաքանակ ձուլածոյ ոսկի մատակարարուեցաւ Աւստրալիայէն և տակաւին մէկ միլիոնի չափ ալ այս պահուս ովկէանոսը կը ճամբորդէ։ Անգլիոյ Պանքայի հասցէին։ Ահա թէ ինչո՛ւ պանքայի սակը % 2էն վեր չի բարձրանար և վստահելի եռամսեայ թղթերը % 1 1/16—1 1/8էն ամենայն դիւրութեամբ կը գեղչուին։ Եթէ ոսկւոյ ներածութեան հոսանքը մի և նոյն համեմատութեամբ տակաւին ժամանակ մը ալ յորդելու ըլլայ՝ Մեծին Բրիտանիոյ ոստանը իր արդէն մթերուած միլիոններուն վրայ ուրիշ անգործ միլիոններ եւս պիտի կուտակէ հետզհետէ. ոսկւոյ ակնախտիպ միլիոններ՝ որոնք իրենց երկաթէ ամրակուռ դրամակղերուն մէջ նոյնչափ անհանգիստ են՝ որչափ փողոցները թափառած ուսումնասիրող այլ անգործ երիտասարդներու երամը։ Ուրեմն տեղ կայ որ մարդը գործ կը փնտռէ, տեղ կայ որ դրա՛մը որակի զանազանութիւն մը պարզապէս։

Լաւ կ'ըլլայ սակայն յիշեցնել թէ Լոնտրայի հարստութիւնը մեր առեւտուրին մասնաւոր օգուտ մը չունի։ միակ բարիքը մեզ համար թերեւս սա ըլլայ որ մեր ֆոտոներն ի Լոնտրա աժան սակով մը զեղչուին։ առերեւոյթ բարիք, զի ինչ համեմատութեամբ որ Լոնտրայի սակը աժան ըլլայ՝ գրեթէ մի և նոյն համեմատութեամբ Պոլսոյ ֆոտոյի հրապարակը բարձր կ'ըլլայ։ Իսկ երբ հոս ֆոտոյը աժան է, հոն՝ ի Լոնտրա՝ դրամզեղչի սակը բարձր կ'ըլլայ, որով մեր առեւտուրի մարդիկը որ կողմ որ դառնան՝ խնդալիք չունին։

Գանք հիմա արծաթին։ Արդարեւ անոր կացութիւնը ուղղակի մեղի չի նկատեր, բայց անուղղակի կերպով ծայրը մեղի ալ կը դպչի. զի երբոր արծաթի հրապարակը ողորմելի ըլլայ՝ ծայրագոյն արեւելքի և Եւրոպայի ու Ամերիկայի առեւտուրներն ալ ողորմելի կ'ըլլան. ու երբ առեւտրական աշխարհի մեծագոյն մասին մէջ գործերը դանդաղ կերթան՝ բնական է որ մեր առեւտուրն ալ առաւել կամ նուազ անոնց ազդեցութեան կենթարկուի։

Եւ չէք կրնար երեւակայել թէ ինչ մեծ դեր կը խաղայ արծաթը յեւրոպա, առեւտուրի մէջ։ Անգլիա մէն միայնակ տարւոյս սկիզբէն մինչեւ մարտի վերջը 6,888,665 ունկիի (*) կամ որ նոյն է ըսել՝ 156,560 օխա արծաթի առեւտրական պայմանագրութիւն կնքած է Չինու և Ճաբոնի հետ։

Տարւոյս սկիզբները արծաթի գինը չափազանց ինկած էր, որու պատճառաւ առեւտուրներն ալ կայուն էին. բայց նախընթաց շաբթուն արծաթի ունկին 27 3/4 բէնսէն մինչեւ 29 1/8 բէնսի բարձրացաւ, ինչ որ զգալի կերպով բարւոքեց առեւտուրի վիճակը։ Երանի թէ այս փորձառնաւոր մեսաղը կէս ճամբէն «յետս կոչում» չընէ, որպէս զի մենք ալ այս տողերը «յետս կոչելու» հարկին մէջ չի գտնուինք։

Պոլսոյ հրապարակին վրայ արծաթի գինը մասնաւոր շահեկանութենէ զուրկ է, քանի որ հոս առեւտուրը միայն ոսկիով կը կատարուի։ Բայց նկատելի է թէ մայրաքաղաքիս մէջ եւս արծաթի գինը, նախորդ տարուան հետ բաղդատմամբ, շատ ինկած է։ Անցեալ տարի ձուլածոյ արծաթին տրամը 2-2 1/4 դրուշի կը ծախուէր հոս, մինչդեռ հիմա անոր գինը 59—60 փարայ է միայն, ինչ որ գրեթէ կը համապատասխանէ Լոնտրայի հրապարակի արդի գնոյն։

Պոլսոյ հրապարակին վրայ արծաթի քանակութիւնը տարւոյն մէջ մէկ երկու անգամ կ'աւելնայ, մասնաւորաբար այն եղանակի մէջ, երբ երկրին զանազան անկիւններէն բարեպաշտ ուխտաւորներ Պոլսոյ վրայով ճամբորդութիւն կ'ընեն։ Ցիշեալ ճամբորդները իրենց հետ մեծ քանակութեամբ ձուլածոյ արծաթ բերելով՝ հոս դրամի հետ կը փոխանակեն։ Անգամ մը որ այս կերպով արծաթի տարաբաշխումը իր հաւասարակշռութիւնը կը կորսնցնէ՝ բնական է թէ գինները կը սկսին իյնալ։

ԹԷՅԻՆ

Թէյը ապահովապէս ամենէն շահաւոր գաղթարերքերէն մին կը հանդիսանայ։ Անգլիա թէյի վիթխարի գործ կ'ընէ ամէն տարի. և այն մեծ դրամատէրները որոնք հոն թէյի առեւտուրով կը զբաղին՝ իրենց գործէն գանգատելու պատճառներ ունենալու չեն։ Դժբաղդաբար մեր դրամատէրներուն մէջ տակաւին տարածուած չէ առեւտուրի այս ճիւղը։ Իսկ թէ թուքիոյ սպառումը սահմանափակ է՝ խուսափողական առարկութիւն մըն է պարզապէս, զի տեղացի վաճառականներէն փափաքողը կրնան նոյն իսկ Անգլիոյ մէջ ալ թէյի գործ ընել։ Վերջին տարիներս ունեցանք քանի մը կենդանութեան նշաններ ցոյց կուտար։ Հնդկաստանի վրայ բաւական կարեւոր գործեր եղան։ Բամբակի ընդհանուր գինը այժմ 4 8/64 բէնսէն պակաս չէ, որ թէպէտ բարձր գին մը չնկատուի՝ բայց և այնպէս յուսահատական ըլլալէ հեռի է, մանաւանդ թէ, արծաթի գնոյն արդի վիճակին բերմամբ երբ Հնդկաստան շարունակէ իր յանձնարարութիւնները, այն ատեն գնոյ յաւելում մը հաւանականութենէ դուրս չէ։

Բամբակի նոր հունձքէն մինչեւ ապրիլի առաջին շաբաթը յանձնուած քանակութիւնն է՝ 5,463,000 հակ, մինչ անցեալ տարի մինչեւ նոյն թուականը յանձնուած էր միայն 4,535,000 հակ։ Բայց ինչպէս ուրիշ առթիւ ալ գրեալ տուած ենք՝ հունձքի այս տարուան աւելութիւնը անպատճառ վճռական ազդեցութիւն չունենար հրապարակի գնոյ վրայ։

բոլորը կարեւոր վաճառումները աճուրդով տեղի կ'ունենան)։

Զինական թէյին այս տարի մարտ ամսոյ մէջ յանձնուեցաւ 1,089,391 լիպրա, մինչ անցեալ տարի նոյն ամսուն յանձնուած էր 1,130,541 լիպրա։ Ճամբէն այս տարի մարտի մէջ 195,090 լիպրա, մինչ անցեալ տարի՝ 444,220 լիպրա։ Հնդկաստանի և Մէյլանի այս տարուան մարտի յանձնումները անցեալ տարուան տեսակ թէյերու համար 55,000 լիպրա պակաս էին։ Մարտի մէջ այս տարի ապրանքը պակաս յանձնուելուն գլխաւոր պատճառը զատկական տօներն էին, որ ժամանակ մաքսային և առեւտրական գործողութիւնը ընդհատուած կ'ըլլան։ Բայց ինչ որ մարտը կորսնցուց՝ ապրիլը անոր տեղը շուտով լեցուց։ Մինչեւ ապրիլի առաջին շաբաթը յանձնուած ամէն կարգի թէյերու համագումարն եղած է 18,948,499 լիպրա, մինչ անցեալ տարի մինչեւ ապրիլ յանձնուած էր 17,902,753 լիպրա միայն։ Եւ սակայն որքան եւս այս տարուան յանձնումներու համագումարը նախորդ տարուընէ աւելի եղած ըլլայ՝ Զինական որակի յանձնումը այս տարի 1,871,100 լիպրա պակաս եղաւ։ Տարւոյս սկիզբէն մինչեւ նախընթաց շաբթուան զինական թէյի յանձնումները կը հասնին 3,483,019 լիպրայի, մինչ անցեալ տարի նոյն թուականին յանձնումներու գումարն էր 5,218,971 լիպրա։ Կանաչ թէյէն մարտի մէջ հասաւ 518,755 լիպրա, մինչ անցեալ տարի նոյն ամսուն՝ 255,619 լիպրա։ Կանաչ թէյի այժմու ֆոյն է 3,927,770 լիպրա, մինչ անցեալ տարուանը՝ 3,497,713 լիպրա։ Մարտի վերջը Ֆօնկի որակին ֆոյն էր՝ 15,981,223 լիպրա, մինչ անցեալ տարի նոյն ամսուն վերջը՝ 13,917,815 լիպրա։ Մինչեւ մարտ 31 Անգլիոյ մէջ գտնուած զանազան տեսակ թէյերու ամբողջ ֆոյն էր՝ 93,330,913 լիպրա, մինչ անցեալ տարի նոյն թուականին՝ 87,789,587 լիպրա։ Իսկ է այս տարուան ֆոյին վրայ 5,541,300 լիպրայի յաւելում մը կայ։

ՌՈՒՄԲՈՒԼ.—Վերջին շաբթուն բամբակի հրապարակը քչիկ մը կենդանութեան նշաններ ցոյց կուտար։ Հնդկաստանի վրայ բաւական կարեւոր գործեր եղան։ Բամբակի ընդհանուր գինը այժմ 4 8/64 բէնսէն պակաս չէ, որ թէպէտ բարձր գին մը չնկատուի՝ բայց և այնպէս յուսահատական ըլլալէ հեռի է, մանաւանդ թէ, արծաթի գնոյն արդի վիճակին բերմամբ երբ Հնդկաստան շարունակէ իր յանձնարարութիւնները, այն ատեն գնոյ յաւելում մը հաւանականութենէ դուրս չէ։

Բամբակի նոր հունձքէն մինչեւ ապրիլի առաջին շաբաթը յանձնուած քանակութիւնն է՝ 5,463,000 հակ, մինչ անցեալ տարի մինչեւ նոյն թուականը յանձնուած էր միայն 4,535,000 հակ։ Բայց ինչպէս ուրիշ առթիւ ալ գրեալ տուած ենք՝ հունձքի այս տարուան աւելութիւնը անպատճառ վճռական ազդեցութիւն չունենար հրապարակի գնոյ վրայ։

ԱՖԻՈՆ. — Նախընթաց շաբթուն Լոնտրա հասաւ 5 սնտուկ Մարսկիսաքէն, 21 սնտուկ Զմիւռնիայէն, 3 սընտուկ Կ. Պոլսէն, և զանազան նաւահանգիստներէ թրանզիթի ճամբով 115 սնտուկ։ Գործ չկայ։

ՍԷՆԷՐԻ. — Գործ չկայ։ Անուանական գինն է 35 շիլին։

ՊՐՕՔԸՐ

ՀՆԴԻԿՆԵՐՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Պրայընդէն եղբ, ամերիկայի այն բանաստեղծն որ ամենէն աւելի զբաղած է հնդիկներով, Լոնկֆէլլոն է։ Կրնայ ըսուիլ թէ իր The song of Hiawatha դիւցազներգութեան մէջ, այնքան պարզ և այնքան մեծվայելուչ, անոնց հոմերոսն եղած է։ Իր դիւցազնը, որ փոխ առնուած է հիւսիսային Ամերիկայի բոլոր ցեղերուն մէջ տարածուած աւանդութենէ մը, Մանդամայն թէ Թրիբիոլէմ մը և թէ Հերակլէս մըն է, որ երկրի վրայ ղրկուած է հնդկական զանազան ցեղերը միացնելու, և քաղաքակրթելու համար։ Հեշտապարգեւ պարզութիւն մը, անմման տաղաշաւութեան ներդաշնակութիւն մը երեւելի կը հանգիսացուցեն այս բանաստեղծութիւնը։ Կը կարծենք թէ ոչ մէկ բանաստեղծ չէ գրած աւելի սիրուն բան մը քան Հիավաթի և Մինեհահայի հանդիպումը. այս վերջինը Տաքոդամի աղջիկն է որ իր կինը պիտի ըլլայ։ Նոսիբաայի հանդիպումը անկից գերազանց չէ։

Evangeline բանաստեղծութեան մէջ ալ, որ յոյժ ծանօթ ի Ֆրանսա, կան ամերիկեան նախկին բնութեան շատ գեղեցիկ պատկերներ։ Այս երկու գործերէն զատ, որք շատ տարածուած ըլլալով՝ բաւ է միայն ընդհանուր գաղափար մը տալ, Լոնկֆէլլո իր երկու յոյժ նշանաւոր քերթուածներուն մէջ նեղշնչուած է նաեւ սա նիւթէն.

ՀՆԴԻՒ ՈՐՍՈՐԴԸ

Այն ատեն ուր ամրան հունձքը կ'ամբարուի, ուր հասկաքաղին որան ժեգոյն է եւ փտիս, ուր արօրն մաճը լքուած է ակօսին մէջ՝ ճեղքելէ ետք նոր հնձուած հողը, հնդիկ որսորդ մը՝ ալեղը լարած՝ վերէն կը դիտէր ներքեւը տարածուող հովիտը։

Ինք օտարական մըն էր հոն, եւ օրն համբուն թափառեր էր լեռներուն վրայ, վտանգալից ճամբաներէ. բայց եղնիկին ոտքը արագօրէն հեռացեր է, եւ գայլը հեռու կը կենար որսորդին հետքերէն. այն ատեն դառն զգացումներով լցուեցաւ՝ մարդերու այդ խուռնամբոխ բնակարաններուն առջեւ։

Աշնանի հովերը անցան անտառներուն վրայէն, մինչ արեւը մեղմիկ դուրս կ'ելլէր անոնց մենութիւններէն. մամուռն սպիտակ էր կուենիներու կոճղին վրայ, որոց ճիւղերուն սեղմիւ կը փաթթուէին ցօղունները, տժգոյն եւ ջրցած. պտուղները կը կախուէին՝ հասուն, մեղրանուշ, կարմրագեղ՝ ծառէն վար որ չուրջանակի կը սփռէր իր թառամ տերեւները։

Հնձողները մեղմիւ կը յառաջանային բացատին մէջ, մանգաղը կը կորէր դեղին ցորենները, արտունները բարձրացն կ'երդէին՝ մարդագեղեցիկ երկայնութեամբը ուր կը տարածուէին արդէն իրիկուան մըշուշները. խաչնարածներու ձայնը կը բարձրանար հովիտէն, եւ պարը կը բոլորուէր կանանչաւէտ տարթիներուն տակ։

Այն ատեն որսորդը հեռացաւ այս տեսարանէն, այս տեղերէն որ ժամանակով բնակավայրն եղած էին իր հայրերուն. հեռաւոր և միօրինակ հարուածներէն զրոս կը լսէր, հակիցաւ թէ վայրահատին կացինը կը կտորէր հակայ կաղնիները, և հրատոչոր մուածումներ վառեցան իր ուղեղին մէջ։

Հունձքի եղանակին ոսկեգոյն լուսինը բարձրացաւ լուսաշող, և ծակեց սպիտակ ամպը։ Ոսնածայն մը լսուեցաւ իշխատացող թաւուտներուն մէջ, այն տեղն ուր հաճարին կը ձգէ իր ստուերը մուշաչատ լիճին վրայ, յետոյ ձայնի մը հծծիւնը, և եղեռքէն գահավիժուած մարմնի մը ձողփիւնը. և այլ եւս որսորդն երբէք չերեւցաւ բլուրին վրայ։

Երբ շատ տարիներ անցան, այս հանդարտիկ լիճին եզերքը, ձկնորս մը, նայելով արծաթափայլ այդ ջրերուն մէջ, նշմարեց հոն, նուրբ ոսկեգոյն աւազին վրայ, կնիք մը մսաթափ և լանգոյն։ Խորունկ ջուրին մեղմ շարժումէն դնդաս տեսնուել թէ իր ձեռքը որսորդի աղեղ մը կը բռնէր տակաւին։

Եթէ հնդիկները քիչ քիչ տեղի կուտան Անգլօ—Սաքսոնիներուն առջեւ, գէթ սիրուն յիշատակներ թողած պիտի ըլլան վիպասաններու և բանաստեղծներու գործերուն մէջ, և մտածողը թերեւս աւելի հանգիստ պիտի զգայ անոնց համար քան այն ցեղերուն համար որք բնակութիւն հաստատած են Միսուրի ափերուն վրայ և Ապաւաժուտ լիճներուն ստորոտը։

ԱՌՏՆԻՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՄԵՐ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՆԵՐԸ ՀԱՐՈՒՍՏ ԱՂՋԻԿ ԿԸ ՓՆՏՐԵՆ

Անցեալ բարեկենդանին՝ որ գաւառներու մէջ ամուսնանալու ամենէն տաք եղանակն է, կ'առաջարկի երկու ամուրի ծանօթներուս որ իրենց մայրերուն հարսներ բերեն. ասոնք օրուան պատեհութենէն քաջալերուած՝ գաւառական հանեստութեան քոյր պահ մը վար առնելով յայտնի համարձակ ցոյց տուին իրենց պատրաստակամութիւնը դէպի այդ բնական և կրօնական պահանջ. փաստաբանեցին այդ պէտքի կարեւորութիւնը, ըսին թէ կեանքը անոնգատակ ուղեւորութիւն մըն է առանց կնոջ, թէ ամուսնութիւնը կը կանոնաւորէ, կը բարոյացնէ զմարդ, թէ բարի, տնաչէն և ժրաջան կին մը օրէնութեան հրեշտակն է տանը. սակայն երբ իրենց փաստերը իրենց դէմ դարձուցինք, տեսնուեցաւ թէ ասոնք իրօք այնպէս չէին ըմբռներ ամուսնութիւնը, ինչպէս կը փամտաբանէին, այլ պարզապէս շահադիտական ձեռնարկ մը, զի վերջապէս խոստովանեցան թէ այս և այն հարուստին աղջկան ձեռքը խնդրած և մերժուած էին։

Ի՞նչ կրսէք այս տիսուր յայտարարութեան, որ իսկապէս մեր բարոյական տրկարութենց վերջին երեւոյթներէն մին է։ Ընդհանուր զարգացման հետեւանօք (եթէ սակայն մենք ալ բաժին մ' ունինք անոր մէջ) կը սպասէինք որ վերջապէս գեղեցիկը ուսանին, հարուստը առաքինին տեղի տար և մեր երիտասարդք իրենց ընտրութիւնը մտքի վրայ կատարէին քան դէմքի, սրտի վրայ քան դրամի, սակայն դժբաղդաբար ճիշդ ատոր հակառակը կը տեսնենք այսօր, գոնէ գաւառաց մէջ։ մեր երիտասարդք՝ նոյն իսկ համեմատաբար ուսեալ համարուածներն՝ երկու պայման միայն կը փնտռեն իրենց ապագայ կենակցի անձին վրայ—գեղեցկութիւն և հարստութիւն. մանաւանդ այս վերջինը, որ յաճախ կրնայ մոռցնել ալ ընտրելոյն ուրիշ բազմաթիւ բնական եւ ստացական պակասութիւնները, մինչեւ իսկ եթէ աչքին մէկը կոյր ըլլայ, և պլն։

Եւ արդարեւ երեւակայեցէք գաւառաց մէջ աղջիկ մը լի բնական թերութեամբ—տգեղութեան մարմնացումը, որ սակայն հանգուցեալ հօրէն ժառանգած է 4—500 ոսկի, ահա ինդրակներու կարաւան մըն է որ կը շարժի դէպ ի անոր տունը, երիտասարդներ իրարու ձեռքէ կուգեն խլել զայն։ հարիւրաւորներ դարպաս կը նեն անոր (գրամին) և երջանիկ կը համարուի այն արարածը՝ որ այս գանձին կը տիրանայ։

Կեանքը ոչ թէ վարժապետներու պէս գրքերէ, այլ նոյն իսկ չուկայի հրապարակէն դասող գրական մարդիկ՝ գուցէ խնդան մեր վրայ, թէ անզգայ ենք ոսկիի հրապոյրին, ո՛չ. թերեւս շատերէն աւելի կարեւորութիւն կուտանք գրամի զօրութեան, սակայն միշտ կը պնդենք և պիտի պնդենք թէ ճակատի քրտամբ և կամ խելքի գործածութեամբ ձեռք բերուած գրամն է որ մարդը կընէ պատուաւոր, թէ կնոջ բերած հարստութիւնն աւելի գլխու ցաւ մըն է քան բարեկեցութեան միջոց մը։

Հարցուցէք այն խեղճ ընտանեւորներուն, որոնք կինը միայն իր գրամին համար առնելու տկարութիւնն ունեցած են, թէ որչա՛փ տխուր և անանախանելի կեանք մը ունին. ի՞նչպէս խիստ ու անողոք համարառու մը Ցամոկլէսի սուրին պէս իրենց գլխին վերեւ կախուած կը մընայ. քանի՞ անգամներ գրացիներու միջամտութեան պէտք ունեցած են իրենց անհատնում վէճ ու կռիւները խաղաղելու։ Եւ յետոյ, քննեցէք թէ որչա՛փ կը տեւէ այդ հարստութիւնը. և ոչ իսկ առաւելն տասը քսան տարի. զի այրը մէկ կողմէ անխնայ կը վատնէ զայն, որովհետեւ ճակատի քրտամբ չէ վաստակած. կինը միւս կողմէ տեսնելով թէ արդէն ուրիշին ձեռքը վճռնալու վրայ է, ինքն եւս իր արդուզարդին և քմահաճոյից կը գործածէ զայն առատօրէն. ահա կը սպառի գրամն, յարատեւ մնալով միայն վէճն ու տխրութիւն, զոր ապահարզանի թուղթը միայն կրնայ վերցնել։ եթէ սակայն մեր կրօնական իշխանութիւնք արտօնուէին տալ ամեն ատեն։

Փոխելու է ուրեմն այս ընթացքը։ Իրաւ է որ գրամը չարհամարհուիր, զի կը հայթայթէ կեանց պէտքերի շատ մը դժուարութիւնները, բայց պէտք է որ աղջիկ մը իւր հօր նիւթական հարստութեան հետ իւր երկան բերէ մտաց ու սրտի գանձեր։ Դատապարտելի են այն երիտասարդներն՝ որք իրենց ապագայ կենակցին վրայ ոսկի միայն կը փնտռեն, անոր օժիտի անտուկը կուզեն քան անոր սիրտը։ այսպիսիները սիրոյ անուան տակ շահադիտական առեւտուր մ'է որ կը կատարեն։

Մ'հ, քանի ուսեալ գեղանի պարկեշտ և տնարար աղջիկներ կան անդին, որոց հարս չըլլալու միակ յանցանքը իրենց հօր աղքատութիւնն է. մ'հ՝ հաւատա, թէ աղքատ աղջիկներ հարուստի տան մէջ անտանելի գոռոզներ, բազմաթիւ պչրուհիներ կը դառնան. սակաւաթիւ բացառութեամբ, կրնամ համրել հարիւրաւոր հեզահոգի իրենայաւէտ աղքատ աղջիկներ որք հարմանալով իրենց գացած տան օրէնութիւնը և լիութիւնը եղած են։ փորձեցէք եթէ չէք հաւատար։

Գ. Լ.

(*) Մէկ ունկին 9 1/11 տրամի հաւասար է։

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (209)

ԺԻՒԼ ԼԵՌՄԻՆԱ

ԲԱՐԻԶԻ ԳԱՅԼԵՐԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԻՐՈՐԴ

ՁԱՐԸ

Ժաք չատ մտազբաղ ըլլալով չկրցաւ մանրամասն դիտել այս անհրապոյր ամբողջութիւնը։ Ուստի անցաւ գնաց, և քանի մը վայրկեան ետքը նաւակ մը կը տանէր զայն դէպ ի բաց ծովը։։։

Այս միջոցին նիհար մարդը մտաւ Պ. Մալատրէդի խուցը։

Նորեկը փաթթուած էր լայն վերարկուով մը որ ամբողջովին կը ծածկէր զինքը։ Հանեց զայն, և այն ատեն տեսնուեցաւ որ թիապարաններու քոթանակն էր հագած։

—Նստեցէք, ըսաւ Պ. Մալատրէդ։

Մարդն հնազանդեցաւ։

—Էկզիւբէ՞ր կ'անուանուիք։

—Էկզիւբէր։։։ այո։

—Ռոշֆորի թիապանէ՞ն խոյս տուիք։։։

—Խոյս տուիքը ճիշդ բառը չէ, յարեց Էկզիւբէր (զոր անշուշտ մեր ընթերցողները չեն մոռցած)։ Առեւանգեցին զիս, ինչ որ ճշդիւ նոյն բանը չէ։

—Ընդդիմացա՞ք, և արդեօք նախամեծա՞ր համարեցիք չղթայով կապուած մնալ։

—Գործը դիտէր, ըսաւ Էկզիւբէր ամենամեծ հանդարտութեամբ։ Պատասխանելէ առաջ կուզեմ գիտնալ թէ ո՞ւր եմ, դուք ո՞վ էք և ի՞նչ կուզէք ընել զիս։

—Պիտի պատասխանեմ ձեզի, ըսաւ Մալատրէդ։

Ոտքի ելաւ, Էկզիւբէրին մօտեցաւ, եւ ուսին դպչելով, նշան ըրաւ որ իրեն հետեւի։

Երկուքն անցան դուռնէ մը և ուրիշ սենեակի մը մէջ գտնուեցան։

Պ. Մալատրէդ լուցկի մը բռնկցուց. եւ, կամաց կամաց, մեթոտաւոր կերպով վառեց երկու ճրագարաններու մտերը որք դրուած էին տեսակ մը քոնսոլի վրայ։

Եւ ձերմակ լոյսին տակ, տեսիլքի մը պէս տարօրինակ, երեւցաւ սեւ քարէ արձան մը արծաթաքանդակ։

Էկզիւբէր զարմացման արտաղեղ աղաղակ մը արձակեց։

—Պուա-Սիվիլիթիէ՞նկ, գոչեց։ Էբրէօ թագաւորը։

—Ցիշեցէք, ըսաւ Պ. Մալատրէդ աչխուժով, յիշեցէք այն մարդը որ Ռոշֆորի մէջ ձենէ խնդրեց գաղտնի արձանագրութեան մը թարգմանութիւնը։

Էկզիւբէր հաղիւ մտիկ կ'ընէր զայն։

Ընդ առաջ ծռած, բերբերն ընդլայնուած, արձանին կը նայէր։

Էբրէօ թագաւորը նստուկ ներկայացուած էր, Պուտտա չատուածը պաշտելու դիրքով։ Զախ սրունքը գետնին կը դպչէր, աջ ոտքը թեթեւապէս վեր եւած էր։

Աջ ծունգին վրայ կրթնած էր ձեռքը, մինչ ազդրին երկայնութեամբը ձգուած միւս ձեռքին մէկ մատը վեր եւած էր՝ ոգեկոչութեան ձեւով։

—Այո, կը ճանչնամ, կը մտմիջէր Էկզիւբէր։ Ճիշդ այն դիծերն են զոր անծանօթ մը լուծել տուաւ ինծի։

—Եւ որուն թարգմանութիւնն աւասիկ, գոչեց Պ. Մալատրէդ բաց թուղթ մը ներկայացնելով անոր։

—Այս թուղթը ի՞նչպէս ձեր ձեռքը կը գտնուի, ըսաւ Էկզիւբէր, կասկածոտ։

—Ձեզ ի՞նչ փոյթ։ Իմատը լրացուցէք։

Էկզիւբէր ինք իր դէմ կը մտքառէր։ Կուզէր ըսել. բայց գիտնականի եռանդը կը դպէր։ կը վարէր զինքը։։։

Եւ, իր ըրածին գիտակցութիւնն առանց ուշադրելու, կը խօսէր, կը կարդար։

—Արեւելեան երրորդ սիւնը։։։ եօթն գլուխեան Նական կրող Եաչան։— Պուտտի մատը,—ստուերը,—երկու շուշանով—կը խաչաձեւէ Էբրէօ թագաւորին մատը,—Անվ Գոր Վաթ։

Պ. Մալատրէդ ձեռքն անոր ուսին վրայ դրաւ։

— Անկ-Գոր-Վաթ, Էկզիւբէր, հոն թաղուած է գիտութեան եւ ճշմարտութեան գանձը։։։ վաղը, արշալոյսին, նաւ մը ճամբայ կելլէ դէպի արեւելեան Հնդկաստան։։։ կուզէ՞ք մեկնիլ։

—Հարկաւ, գոչեց Էկզիւբէր։

—Խօսք կուտա՞ք։

Էկզիւբէր ուսերը ցնցեց։

—Ես ակադեմական չե՛մ, ըսաւ հեգնոտ ժպիտով մը։

Պարկեշտ Պ. Լամուէն սարսռացած ըլլալու է իր շիրմին մէջ։

Պ. Մալատրէդ սենեակը դարձաւ։

—Անմիջապէս կուզէ՞ք չղթայել հարցուց նաւապետը։

—Պայմանով մը։։։

—Ի՞նչ։

—Էբրէօ թագաւորին արձանն իմ պահպանութեանս պիտի յանձնուի։։։ և ոչ ոք իրաւունք պիտի ունենայ անոր մօտենալու։։։

—Կը խոստանամ։։։ Ձեր խուցին մէջ պիտի գտնէք Քամպոճի և Քմբրներու լեզուին վրայ հրատարակուող բոլոր գիրքերը։։։

—Ցանկն ունի՞ք։

—Աւասիկ։

Էկզիւբէր նախ արհամարհոտ ակնարկ մը նետեց անոր վրայ։ Յետոյ ակնարկը վառեցաւ։։։

—Կրնաք բոլորն ալ ծովը նետել, ըսաւ, բացի սրկէց։

Եւ մատովը վերջ մը կը ցուցուներ։

Պ. Լամուէնի իրմէ գողցած հեղինակութիւնն էր։

—Ուրեմն վաղը տեսնուինք, ըսաւ Պ. Մալատրէդ, որ զանգակը զարկաւ։

Էկզիւբէր նաւաստի մը հետ դուրս ելաւ։

Պ. Մալատրէդ ցցուեցաւ։

—Օ՛ն, ըսաւ, կը յաղթանակեմ։ Ժաք ձեռքիս տակն է։ Մայրը կը թափառի և կը տրտմի։։։ Ա՛լ երբէք չը պիտի տեսնէ իր զաւակը։։։ Եւ ես, Քմբրներու գանձերուն տէր, վերջապէս պիտի իրագործեմ իմ անսահման երազս։։։ Պիքա՛ռ, չարերու պե՛տը։։։

Նաւաստի մը ներս մտաւ յանկարծ։

—Տէր, ըսաւ, կարծեմ օգտակար կ'ըլլայ զգուշութիւնները կրկնապատկել։։։ կը ծանուցանեն թէ կասկածելի մարդեր կան որք լրտեսի երեւոյթ ունին։։։

—Բէ՛հ, ըսաւ Պ. Մալատրէդ—Պիքառ, կրկնելով կիզի հին խօսքը։ «Չպիտի համարձակին։։։

Եւ կնոջաւոր կրկնոցի մը փաթթուելով նաւաղին հետեւեցաւ։

ԺԴ.

ՄԻՒՖԼԻԷ ԱՌԱՔԻՆՈՒԹԻՒՆ

Բացատրելու համար թէ որո՞նք էին այն արգելքները որ կուգային յանկարծ խռովել Պիքառն իր գաղտնի գործին կատարմանը մէջ, պէտք է քանի մը օր ետ երթալ և դառնալ մեր մէկ քանի բարեկամներուն սրք, հարկ է խոստովանիլ, դրպարտուած էին յոյժ բարկացած Առչիպալ տը Թոմիրվիլէն։

Լաւ ուրեմն, այս, ճի՛շդ է։։։ Միւֆլիէ և Կոնիկլու, ոտքի տակ առնելով խոստումին, հակառակ իրենց պատուոյն եղած կոչմանը (՞), մէկէն ի մէկ անհետ էին եղած այն ապարանքէն ուր ապաստան գըտած էին, և իրենց փախուստէն ի վեր բնաւ խնդիր չէր եղած իրենց վրայ։

Ուրեմն ստած էին։ Ուրեմն արժանի էին ամեն անէծքներու։ Նախատի՛նք Միւֆլիէի, նախատի՛նք Կոնիկլուի։

Ցանդա՛ւդն դատումներ։ Թեթե՛ւ ամբաստանութիւններ։

Ինչպէս որ անկողմնակալ ընթերցողն անձամբ պիտի դատէ։

Արդ, Միւֆլիէ և Կոնիկլու, տակաւին յուզուած Առչիպալի խօսքերէն, սրարշաւ վազած էին դէպ ի ապարանք։

Անհամբեր էին, թէ՛ իբր ազնուական և թէ իբրեւ կենցաղասէր, իրենց խոստումը բռնելու։ Կ'ուսապարէին, անհամբեր իրենց բնածին պարկեշտութիւնն ապացուցանելու և,—ինչո՞ւ ուրանալ— գտնելու համար նաև այն ճերմակ սփռոցով սեղանն որ համոզամ կերակուրներովը կը ծածկուէր։

Հասան։ Ցաղթական կերպարանքով մը ըսին սենեկապանին.

—Աւասի՛կ ենք։

Ծառան բան մը չըսաւ։ Երկու աւազակներուն դարձը ի ներքուստ կը չփոթեցուներէ զայն. բայց երկար ատենէ ի վեր սովորութիւն ունէր իր տիրոջ կամքին չը հակառակիլ։

Արդ, խիղճերնին գոհացուցեալ էին։ Ժամանակ էր որ իրենց սատամքը մտածէին. ուստի Միւֆլիէ հրամաններ տուաւ։

Հոգատարութիւնն այնքան առաջ տարաւ որ ինք պատրաստեց ճաշացուցակն, և ի՞նչ ճաշացուցակ. անցնինք։ Մեզի չի՛նար փորձութեան բերել մեր ընթերցողները, մինք որ ժուժկալութիւն կը քարոզենք։

Զէ՛ն խօսեր, չէ՛ն մտածեր։ Խելացի Միւֆլիէն և գպայնիկ Կոնիկլուն բուսական կեանքի մէջ կը միրճուէին մինչեւ վիզերնին։

(Շարունակ.)

Կ. ՊՈԼԻՍ, 11/23 ԱՊՐԻԼ, 1894

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ԱՒԱԳ ՇԱԲԹԱՅԻՆ ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԲԱՐԵԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ՇԱՐԺԱՌԻԹԸ

Պաշտօնական մը անցեալները տարօրինակ յարձակում մը կ'ընէր մեր հարուստ դասակարգին վրայ։ Կ'ըսէր թէ բարեկեցիկ ազգայնոց ոմանց պարբերաբար ծանուցուած բարեգործութիւնները նշանակութենէ զուրկ են, որովհետեւ միշտ շահու ակնկալութեամբ են։ «Անոնք կա՛մ ներկային մէջ շահ կ'ակնկալեն, (պատիւ, փառք, գովասանք,) և կա՛մ հանդերձեալ կեանքին մէջ,—կա՛մ աշխարհիկ յուսով կը բարերարեն, և կա՛մ «անդրշիրիմեան» խղճերով»։ Անոնք այնքան չոր սիրտ մը կը կրեն և այնքան տժգակ միտք որ երբեք չեն գիտեր ու չեն գիտցած «բարեգործել՝ բարւոյն սիրոյն համար, առանց ո՛եւ է ակնկալութեան»։ Աղէկութիւնն աղէկ ըլլալուն համար գործելու է, ո՛չ թէ ներկային մէջ մեր ինքնասիրութիւնը շոյելու և հանդերձելոյն մէջ մեր հոգին ապահովելու համար։ Ապա թէ ոչ, տուր և առ կը դառնայ։ Ստակ տոկոսի տալու կը նմանի։ Վաշխառութենէ շատ չի տարբերիր, այն վաշխառուներէն որուն ապաքէն իրենցմէ շատեր կը պարտին ինչ որ են։

Աւասիկ շահեկան խնդիր մը, որոյ վրայ խօսելու յարմարագոյն առիթն է անշուշտ այն տուրը շարժին յորում մարդ ամեն ժամանակ աւելի կը քաջալերուի հոգեւոր բանելու վրայ մտածել։

* * *

Եւթադրենք թէ ներկային մէջ փառաւորուելու ակնկալութեամբ կը բարերարեն ոմանք։ Ի՞նչ փոյթ։ բաւ է որ բարերարեն։ Բարի գործը բարի գործ է միշտ։ գործողն հոգին Աստուած միայն գիտէ։ Արդի ընկերութիւնը կ'օգտի բարենպաստակ հաստատութիւններէն։ ա՛յդ է կարեւորն, և «իրապաշտ» դարի մը մէջ, բարեգործներու շարժառիթին այս մասը փնտռուիլը քիչ մը հաւատաքննական, կամ «գէշ-էպիկուրեական»,—չըսենք սոփեստական, չի թուիր միթէ։ Ճշմարտապէս գործնական ազգեր չեն հարցուներ փնտռելէ թէ երբենց բարերարներ՝ ճշդիւ ի՞նչ նպատակաւ բարերարած են։ Նուէրները կ'ընդունին, Աստուած կեանք տայ կ'ըսեն, և եթէ իրաւունք մեծ բաներ են գործուած բարիք, արձաններ կը կանգնեն, յիշատակարաններ կը յօրինեն, յօդուածներ ալ կը գրեն, ելն։ Մարդն ալ թերեւս գիտէր որ ասոնց ամենքը պիտի ըլլային, և՝ ատոնոնց տանի մեզքը՝ թերեւս ա՛յդ նպատակաւ ըրաւ ինչ աղէկութիւն որ ըրաւ։ Այլ ի՞նչ փոյթ։—Եւանի թէ մեր խեղճ ազգին մէջ տասնպատիկ հարիւրպատիկ աւելի ըլլային բարերարներ, բարեգործներ, և հիմկուան տասնպատիկ հարիւրպատիկ գովեստիւ յիշուէին։ Ազգն անշուշտ արդիւնքը պիտի նկատեր, և ամեն իրաւունք պիտի ունենար դոհ ըլլալու։

* * *

Բայց ամենէն զարմանալին՝ «անդրշիրիմեան» ակնկալութեամբ բարեգործողներուն դէմ տարակոյսն է։

Ո՛վ մեծատուն որ նուէրքդ մրուած կը բարեգործես, որ անմոռութեան յուսով կը բարերարես, որ մեղքերուդ փոխարինութիւն մ'ընել կը կարծես՝ խեղճերուն ազգատներուն օգնելով և անոնց թշուառներուն սիրելի ընծայելով, թո՛ղ դայրս ամենայն, (Դժոխքի դռնէն ներս մտնող դատապարտելոյն նման)։ Բարեգործութենէդ ծայրն հաշիւ մը կայ եղեր։ Ո՛չ ներկային ո՛չ ալ հանդերձելոյն մէջ արժէք կրնան ունենալ մարդասիրութեան բոլոր գործերդ։

—Ուրեմն այնքան պղտիկ բան մ'է Անհունին, Ցաւիտենականին վրայ հաւատքն, որ այն հաւատքով գործուած բարերարութիւնը՝ տոկոսի դրուած գումարին պէս՝ տուրեւ աւելի բան մը սեպուի։ Այս մարդուն միտքն, իր պարզութեան և գուցէ տգիտութեան մէջ, քու սկեպտական քառակուսի գլխէդ շատ աւելի ընդարձակ է։ դի իր մէջ կրնայ ոգեշնչել Անմահութեան և Ցաւիտենականութեան հսկայ գաղափարներն։ Այս գաղափարներ են որ կը շարժեն զինք, և կը յորդորեն իւր նմաններուն բարերարելու։ Եւ գուն կ'ըսես թէ այս մարդուն ըրածը նշանակութիւն չունի։ դի անդրի աշխարհին մէջ վարձատրուելու յուսով կը գործէ ինչ բարի բան որ կ'ընէ։ Բայց այս հաւատքն իսկ ինքնին ամենամեծ ձիրք չէ՞ միթէ։ Զգայութիւններու վհատութիւն, գաղափարներու լայնութիւն չի՞ յայտներ։ Ցաւա՜ք սիրտի բերումնք է, դիմա՛ի միտքի արդիւնք է այս անպտուղ կեանքէն անդին անանց կեանք մը նշմարել Մարդկութեան համար, հաւատալ թէ մեր վարած կեանք լոկ անասնական կամ բուսական կեանք մը չէ, և թէ Ցաւիտենականութիւն մը կայ ուր միայն իւր եղրակէտը պիտի գտնէ մարդկային ճակատագիրն, ուր մարդ տակաւին կարող պիտի ըլլայ զգալ իւր բարի գործոց պատճառելիք գոհունակութիւնն և իւր չար գործոց պատասխանատուութեան գաւազանի ներքեւ։ Այս յաւիտենականութիւնն աչքի առջեւ ունենալով կատարուած գործեր կրնա՞ն մի նմանցուիլ «պայմանաժամի տեսարան» աչքի առջեւ ունենալով համլուած պանդուխտներուն։

* * *

Եւ արդէն, ամեն ժամանակի և ամեն երկրի մէջ, որո՞նք եղած են ամենէն մեծ մարդիկն։ Անո՞նք որ անմիջական ներկային համար աշխատած են, թէ անոնք որ հաւատք ունեցած են աւելի կամ նուազ հեռաւոր ապագայի մը վրայ, և անո՞ր համար, անո՞ր ի նախատեսութիւն աշխատած են։ Ով երբեք համարձակած է փառք և պատիւ գլանալ այս մեծ հաւատացեալներուն՝ այն փուճ առարկութեամբ թէ ապագային մէջ իրենց անունը ղրցուելու համար ըրած էին ինչ բարիք որ գործած են։ Օր մը եկած է որ իրենց հզօր մտքին ընդդիմադրած ապագային ներկայ մը եղած է, և իրենց անուն անմահացած է։ Քրիստոնեայն որ յաւիտենական կեանքի, որ երկնաւոր վարձատրութեան յուսով կը բարերարէ, իւր հաւատքո՞ւն իսկ չի՞ վեհմանար միթէ, այն հաւատքով որ աշխարհային կեանքի սահմաններէն անդին կը տանի զինք, և իւր հոգւոյ աչքերուն նշմարել կուտայ մարդկային խեղճ միտքէ և երկրային ամեն հաշիւներէ գեր ի վեր բան մը, իբրեւ լրումն ամենայն կատարելութեանց։ Դուք և ես, բարեկամ, թերեւս զուրկ ըլլանք այս հաւատքէ, կամ թերեւս մեր հաւատք այնքան բարի գործեր մեզ գործել տալու չափ կենդանի, գործիչ, շարժիչ հաւատք մը չըլլայ։ Ասիկա մեր դժբախտութիւնն է։ Բայց ո՞չ մեկ խորհող միտք կարող է ըսել թէ այս հաւատքով գործողը գռեհիկ շահախնդրութենէ մը կը թելադրի։

* * *

Պահ մ'ընդունինք թէ անմիջական ներկային մէջ փառաւորուելու ակնկալութեամբ բարերարողը գովելի չըլլայ, իբրեւ ոչ այնքան անկեղծ։ Բայց երբ առաջնորդուած փոխարինութիւնն ամենեցին կապ չունի ներկային հետ, երբ Ցաւիտենականութեան հետ կը զրաղի բարերարին միտքը, կարելի՞ է նոյն առարկութիւնն ընել շարժառիթին աղնուութեան դէմ։ Հաւատքով շարժողն ո՛և է աշխարհային ակնկալութեամբ շարժողէն նոյնքան կը տարբերի անշուշտ որքան «անդրշիրիմեան» կեանքը կը տարբերի, կը հեռանայ ներկայ կեանքէն։

Օրինակի համար, մարդը ձեռքովը գրածի պէս գիտէ որ եթէ 10,000 ոսկի նուիրէ արհեստանոցի մը բացման համար, կամ 20,000 ոսկի տայ գրական մրցանակներու հաստատման համար, կամ ժողովրդային ուժան գերեանց տպագրութեան համար, և կամ յայտնի կարօտ ուսանողներ բարձր վարժարաններ դնելու համար, հետեւեալ օրուան Աբէ-նեթի մէջ խմբագրական մը պիտի գրուի զինք գովելու փառաւորելու համար, և Ազգ· Վարչութենէն շնորհակալութեան գիր և Ամենայն Հայոց Ս· Հայրապետէն ալ օրհնութեան կոնդակ մը պիտի գան։ Բայց ձեռքովը գրածի պէս կրնայ գիտնալ թէ այս բարեգործութեանց համար ի՞նչ վարձատրութիւն պիտի ընդունի մահէն ետք։ Աբէ-նեթի խմբագրատունը շատ վսեմաշուքներ և աղնուաշուքներ մտած եղած են։ բայց անդրի աշխարհէն ետ եկող մը դեռ չէ եղած։ Բսել է հոս շատ աւելի «գաղափարական» շարժառիթ մը կայ, Հաւատքն ամեն մարդկային հաշիւներէ գեր ի վեր բան մ'է, և Հաւատքով բարի գործողն ամենեւին չի կրնար նմանցուիլ սովորական աշխարհիկ շարժառիթներով գործողին։

—Եւ միթէ «բարիքը բարւոյն սիրոյն համար միայն գործողն» (ի՞նչ տեսակ արարած է այն, երկրամնի մ'է արդեօք,) ամենեւին փոխարինութիւն չ'սպասեր և չը՞նդունիր իւր բարի գործին համար։ Հապա ի՞նչ է «սրտի գոհունակութիւնն», որոյ վրայ կը խօսին արդի հոգեբանները։ կամ ո՞րն է այն «խղճի հանգարտութիւնն», որոյ վրայ կը խօսէին քրիստոնեայ մտաւորականներ։ Չէ՞ մի որ՝ ըստ ընախօսից՝ «սրտի գոհունակութիւնն» ալ կեանքն երկարելու միջոցներէն մին է, և չէ՞ մի որ իւր բարի գործերով ինքն իրեն սրտի գոհունակութիւն պարգեւողն առանց վարձատրութեան մնացած չըլլար։

—Բայց ի՞նչ հարկ այս անօգուտ նրբութեանց մէջ խորասուզուելու։ Ինչո՞ւ համար վհատեցնենք զանոնք որ բարիք կրնան գործել ո՛և է ակնկալութեամբ։ Հարուստներուն դէմ ըսելիք խօսքերու պակա՞ս կայ միթէ։ Թո՛ղ ժողովուրդն օգտի բարերարութիւններէն, և թո՛ղ բարերարներն Աստուծոյ հաշիւ տան իրենց շարժառիթներուն համար։

Բ· Բ·

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԽՆԱՄՈՒԹԻՒՆ։—Զարեւիչին նշանախօսութեան պաշտօնական լուրը զոր հրատարակեցինք շաբաթ առաւ թուով, քաղաքական մտածումներու առիթ կուտայ։ Վիքթորիա Թագուհւոյն երկրորդ թոռնուհին է Հէսի Ալիս իշխանուհին որ Ռուսիոյ կայսերական դերդաստանէն իշխանի մը հետ կը կարգուի։ Իշխանուհւոյն մեծ քոյրն ալ Զարին եղբայրներէն միոյն հետ ամուսնացած էր քանի մը տարի առաջ։ Բայց Ալիս իշխանուհին եթէ թոռն է Անգլիոյ Թագուհւոյն, դերման հօր մը զաւակն է, դերման իշխանուհի մ'է, և Վիլհելմ Կայսեր մտերիմ ազգական։ դի Կայսրն ալ, իշխանուհին ալ նոյն մօր թոռներն են։ Զարեւիչին որոշումն, որով դերման իշխանուհի մը կը սահմանէ Ռուսիոյ ապագայ Կայսրուհին ըլլալու, նոր կապ մ'է Ռուսիոյ և Գերմանիոյ միջեւ։

—Քոպուրկի հարանիքին Ֆերտինանտ իշխան ուզեր է ներկայ ըլլալ։ մտերիմ ազգական ըլլալուն համար Քոպուրկի դքսին։ Բայց Զարեւիչին ներկայութեան պատճառաւ իւր այցելութիւն յարմար չէ դասուեր, յետ բանակցութեան։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ։—Աւասիկ պաշտօնական հաշիւն Սըր Ուիլիըմ Հարքորդի, որով կը հաւասարակշռէ եղմտայսյն, և բացը գոցելէն զատ՝ հասութիւց յաւելուած մը կը թողու։

	Անգլ· Ոսկի
Արդի տրոց համեմատ Տէրութեան հասոյթը	90,956,000
Ինչ ինչ պարտուց գլխավճարէն գեղչ այս տարւոյ համար	2,123,000
Ցաւելում ժառանգութեանց տուրքին վրայ	1,000,000
Ցաւելում գարեջրոյ և ոգիի տուրքին վրայ	1,340,0000
Եկամուտի տուրքին վրայ յաւելում՝ ոսկիին մէկ բէնին	1,780,000
Նոյն տուրքէն գեղչ ինքնպատ միջին կարգին	1,450,000
	330,000
Բոլանդակ եկամուտ 1894—95ի	95,749,000
Բոլանդակ ծախք » »	95,458,000
Հասութից յաւելուած	291,000

Եկամուտի տուրքն ոսկիին եօթն բէնիէն բարձրացուած է ութի, գլխաւորապէս նաւային արտաքոյ կարգի ծախքն հայթայթելու համար։ Մինչեւ 160 ոսկւոյ տարեկան եկամուտ ունեցողներէն եկամուտի տուրք բնաւ չպիտի առնուի։ (Արդի չափն 120 ոսկի էր միայն։) Եւ 400էն մինչեւ 500 եկամուտ ունեցողներէն 100 ոսկին զեղչել ետքը միայն տուրք պիտի հաշուուի։ Ժառանգութեանց տուրքն աստիճանաւոր պիտի ըլլայ, և աւելի պիտի ծանրանայ հարուստ կարգերուն վրայ։

ԱՆԿԼԻԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻ։—Անգլ· լրագիրք կը ծանուցանեն թէ անգլ· դեսպանատունը շնորհակալութիւն յայտնած է Վեհ· Սուլթանին յանուն Երուսաղէմի անկիւնքան եպիսկոպոս Տքթ· Պլիթի, որուն արտօնութիւն տրուած էր իրեն համար բնակարան մը շինելու սուրբ քաղաքին մէջ, և ուրիշ ամեն առթիւ տեղային իշխանութիւնը դիւրացուցած են իւր գործ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ. — Տփղիսէ անցեալ շաբթուն ճարտարագէտ զորախումբ մը ճամբայ եղած է Բամիր երթալու և այն կողմերը տեպագրական տեսութեամբ աղէկ մը քննելու նպատակաւ։

—Ամբողջ զօրաբանակ մը պիտի շարուի երկաթուղւոյն երկու կողմը, Զարին հանդերձ ընտանեօք Փեթերսպուրկէ Խրիմ երթալուն առթիւ։

—Եղմտական նախարարն որոշեց տուրք մը առնուլ այն օտարազգիներու ժառանգութենէն որք Ռուսիոյ մէջ կը մեռնին և այն երկրին մէջ գոյք և կալուած կը թողուն իրենց ժառանգորդաց։

ՇԱՀԷՆ ետ կեցեր է յեւրոպա ճամբորդելու դիտաւորութենէն, գահաժառանգին աչքի հիւանդութեան պատճառաւ։

ԲՈՐԹՈՒԿԱԼ։— Լիսպոնի առողջական վիճակն աղէկէ։ Քանի մը շաբաթէ ի վեր հոն տիրող հնտախտիկը սատակցած է վերջերս։

ՊԻԶՄԱՐԲ իշխանն և իշխանուհին Հոֆոֆէրբ Նոբէրբէն լրագրով շնորհակալութիւն յայտնեցին իրենց բոլոր համակրողներուն որոցմէ իշխանին ծննդեան տարեդարձի օրը 11,000 հատ խնդակցական հեռագիր, ուղերձ և նամակ ընդունած են այս տարի։

ԱՐՄԱՏԱԿԱՆ Անգլիոյ Երեսփ· ժողովին մէջ առաջին ընթերցմամբ ընդունել տուին երկու առաջարկներ, որոց միոյն համեմատ Համալսարանք այլեւս իրաւունք պիտի չունենան երեսփոխան ընտրելու, և միւսին համեմատ, Լորտերու ժողովը պիտի չկրնայ մերժել Երեսփ· ժողովոյ քուէարկած օրէնքներն։ Անգլիոյ Համալսարանայ վրայ անցեալներն առանձինն խօսած էինք։ Լոնտոնի Համալսարանը մէկ անդամ կ'ընտրէ Երեսփ· ժողովոյ, Օքսֆորտ և Քէմպրիճ՝ երկերկու, Սկոտիոյ Համալսարանք երկու և Տըպլինի Համալսարանը՝ մէկ։ ընդամենայն ինն երեսփոխան։ Դիտելի կէտ մ'է որ բովանդակ երկրին համալսարաններուն քուէովն ընտրուած այս երեսփոխանաց ամենքն ալ կամ պահպանողական են և կամ միջնակարգապատակ։—Ա· ընթերցմամբ ընդունելութիւնը ձեւական բան մ'է։ Բ· ընթերցումը շատ դժուար պիտի ըլլայ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ. —Ամեն քաղաքապետութիւն կամ գիւղապետութիւն հինգ հինգ ֆր· պիտի նպաստէ այն յիշատակարանին կառուցման համար որ Թուլոնի մէջ պիտի կանգնուի ի յիշատակ նոյն քաղաքին Անգլիացւոց ձեռքէն ետ առնուելուն 1793 թուականին։ Յիշատակարանը պիտի բարձրանայ նոյն ըլլուին վրայ ուր զետեղուած էր ֆրանսական թնդանօթաձիգ ոյժն և ուր առաջին անգամ իւր վրայ ուշադրութիւն դրաւեց Պոնապարդ։

ՄԻԱՑԵԼԼ ՆԱՀԱՆԳԱՑ հարստութեան թէ՛ Ֆրանսայի և թէ Անգլիոյ հարստութիւնէն աւելի ըլլալն այս օրերս որոշ կերպիւ մ'ալ յայտնուեցաւ, հրատարակմամբ 1890ի վերջը կատարուած վիճակագրութեան, որուն համեմատ Միսիսեալ Նահանգաց ամեն կերպ հարստութեանց գումարն էր երեք տարի առաջ 325 միլիառ ֆրանք, կամ անգլ· դրամով 13 միլիառ 7 միլիոն 418,236 ոսկի, մինչ 1850ին մէկ միլիառ 427 միլիոն 136 հազար ոսկի էր միայն։

ՀՈՒՆՆԱՐԻՈՅ Պիհար գաւառին Նակլէթա քաղաքին մէջ մասնաւոր հիւանդութիւն մը կոտորած կը պատճառէ տղոց, և բոլոր դպրոցները փակել պէտք եղաւ։ Բժշկաց տեղեկագրին նայելով, տղոց ողնածուծն և ուղեղային պատեանը կը բորբոքին։ Հիւանդութիւնը կը նմանի 1837ի չանթահարիչ ուղեղատապին (Ենինգիդ), որ այնքան մեծ կոտորած պատճառեց հարաւային Ֆրանսայի մէջ։

ՕԴԵՐՆ Ի ՖՐԱՆՍԱ։—Փարիզի Իենիէլ լրագրէն։ «Գրէթէ ամեն թեմերու մէջ եպիսկոպոսները չորս—հինգ օրէ ի վեր աղօթքներ ըսել կուտային անձրեւի համար։ (զի բաւական երկար ժամանակէ հետէ բացարձակ երաշտութիւն կը տիրէր Ֆրանսայի մէջ։) Առէջի գիշեր և այս առտու յորդառատ անձրեւք տեղացին և կ'երեւի թէ պիտի շարունակեն։ Նա որ կ'ուզէ Տարբերուն վրայ՝ լսած է մեր աղօթքը։»

ՊԵՐՄԱՆ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ Կոմս Ատոլֆ ֆոն Շաք այս օրերս մեռաւ ի Հռոմ։ 1815ին ծնած Շվէյրինի մօտ, նախ դիւանագիտական ասպարէզը մտած էր, բայց ապա բոլորովին գրականութեան և գեղարուեստից տուաւ ինքզինք։ Հարուստ ըլլալով, քաջալերեց շատ մը պատկերհաններ և անոնց օգնեց յառաջ երթալու։ Միւնիխի մէջ ճոխ թանգարան մը կազմած էր ընտիր պատկերներու և քանդակներու։ Հրատարակած է քնարերգական բանաստեղծութեանց, թատերգութեանց և վիպասանութեանց հատորներ, և պարսիկ հռչակաւոր բանաստեղծ Ֆիրտուսիի Շահնամէն գերմաներէնի թարգմանած է։ Նաեւ գրած է Սպանիոյ թատերական գրականութեան և գեղարուեստին պատմութիւնը։ Մեծ անուն մ'ունէր արդի գերման գրականութեան մէջ։

ՄԱՇԱՌ ԳՐԱԳԷՏ Բրոթ· Սիկիսմոնտ Պանֆի, Բէչթացի, այս օրերս երկաթուղւոյ մէջ ինքնասպան եղաւ։ Ի մէջ այլոց գրած է Ֆրանսայի թատրոնին վրայ ուշադրաւ գիրք մը, որ ազմուկ հանած է ժամանակաւ։ Քանի մը տարի առաջ ֆրանսուհւոյ մը հետ ամուսնացած էր, բայց այս ամուսնութիւն երջանիկ չեղաւ, և լուծուեցաւ։ Այն ժամանակէն ի վեր մելամաղձիկ էր մաճառ գրագէտը։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 21 ապրիլ։—Երեսփ· ժողովին 7 ժամու վիճաբանութենէն ետք, Ա· ընթերցմամբ ընդունեց Պ· Ճոն Մորլի նախարարին ծրագիրն, որով իրենց ազատակներէն արտաքսեալ իռլանտացի վարձակալներուն իրաւունք կը տրուի նոյն ազատակները նորէն շահագործելու։

—67 ի դէմ 298 քուէով մերժուեցաւ արմատականաց այն պահանջումը թէ Թագուհւոյն Բ· որդի Քոպուրկի դքսին թոշակը կտրուի։ Թէ՛ նախարարութիւնն և թէ պահպանողական կուսակցապետը մերժում պահանջած էին։

ՊԵՐԼԻՆ.—Կայսրը զօրապետի աստիճան բարձրացուց Հէսի մեծ-դուքսը։

—Մանուցեալ գերմանական փոխառութիւնն ի հրապարակ հանել կը հրամայէ Կայսերական գիր մը։

—Վիքթորիա Թագուհին արքայական Վիշապազօրաց Ա· գնդին պետ կարգեց զԷիլհէլմ Կայսր։

ԱԹԷՆՔ, 22.—Երկրաշարժը կը շարունակէ։ Զանգայի երկրաշարժէն աւելի ծանր է։ Բաղում աղէտք։

ՀՌՈՄ.—Արքայական հրամանագրով, բժշկական այցելութեան և աղտոտ լաթերու ապանեխման կանոնք ի գործ պիտի դրուին Վասփորի, Մարմարայի, Եգէական ծովու և Միջերկրականի օսմ· նաւահանգիստներէն եկող նաւերուն նկատմամբ։

—53ի դէմ 277 քուէով Երեսփ· ժողովն ընդունեց կառավարութենէն ընդունուած օրակարգ մը։

ՊԵԼԿՐԱՏ.—Պ· Վլատան Կէորկէվիչ Կ· Պոլսոյ դեսպան անուանեցաւ։

ՓԱՐԻԶ.— Մատակաբարէ վերջին լուրեր կղզւոյն վիճակը դէշ կը ցուցնեն ֆրանսական շահուց տեսակէտով։

—Գահիրէի ֆրանսական գործակատարը Մատրիսի դեսպան կարգեցաւ։

Առևտրական

ՂԱԼԱԹԻԱ, 11 Ապրիլ

ԸՆԹԱՑՔ ՓԻԹԱՆԱՐԱԳԻՐ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	110 վ.
3 » Փարիզի »	22 90

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՓՈՆՈՍՈՒՆՔ

Երէկ երեկոյ գոց. [Մնաց. Դ· Սէրի]	26
Բերայի մէջ »	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ »	26 03
Կէս օրին »	26 03
Թանվիրաթը Օսմանիէ երէկ երեկոյ	— —
» » Ժամ հին	— —

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԻԹԹԳԻՐ

Փոխառ· Գիւն	Սէրի	58 50
» » Բ·	»	37
» » Գ·	»	27 30

ԲԱՆԿԵՏՈՒՄԻՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Ընդ· Լր·	— —
Քրէտի Ժէնէրալ	» »	7 20
Պանք տը Քօնս	» »	3 05
Օսմ· Շանմէ և վարէօր	» »	4 10
Ռէժի	Օսմ· Ոսկի	19 12
Թրամուէյ	» »	575
Օսմ·Ապահովագր· Ընկ	» »	310
Բուլգարիի Երկաթուղի	Ֆր·	110 25
Բաժնեթղթեր Լաուրէօնի		39

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 21 Ապրիլ

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	99 72
» » Նոր 3 %	107
Ցամանեան րոնսոլիտ Սէրի Դ·	23 62
Օսմ· մարս· արժեթղթ	503 12
Բրիսրիթէ Թիւրք (1890)	468 12
Օսմանեան Երկաթուղի	111 12
» Բէժիի բաժնեթղթեր	439 6
Պանք Օթոման	631 56
Քրէտի Լիոնէ	735
Իտալական Ռանթ 5 %	77
Եգիպտական վճարեալ	523 75
Զէր Լոնտրայի վրայ	25 200
Ընմանիէ Օսմանեան րոնսոլիտ	432 50

ԼՈՆՏՈՆ, 21 Ապրիլ

Անգլ· րոնսոլիտ	100 12
Օսմ· » Սէրի Դ·	23 37
» » » Գ·	58 50
» » » Բ·	36 75
» » » Գ·	24 50
Թուրք փոխառութիւն 1871	101 50
Փոխառութիւն 1877 (Տէ Ֆասս Լան)	102 25
Պանք Օթոման	15 18
Այտընի երկաթուղի	12 37
Գասպայի երկաթուղի	46 50
Եգիպտական վճարեալ (Ամորթիզէ)	103 08
» առանց. (Ամորթիզէ) 1890	— —
Տօմանիալ (փոխառ· Ռոտիրա)	105 25
Հելլենական 5 %	32 50
Փոխանակում Սիւն Փարիզի վրայ	25 362

ՎԻԵՆՆԱ, 21 Ապրիլ

Փոխանակում Սիւն Լոնտոնի վրայ	125 05
» Փարիզի »	49 60
Օսմանեան Բէժիի բաժնեթղթեր	217
» Երկաթուղի	52 60

ԳԵՐԼԻՆ, 21 Ապրիլ

Օսմանեան Երկաթուղի	103 20
Օսմ· Բէժի	— —
Փոխանակում Սիւն Լոնտոնի վրայ	20 365
» Փարիզի »	80 85

ԱԶԳԱՔԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Պատրիարքարանի ելմտից տեսչութիւնը Խառն ժողովին մատուցած է 1873, 1883 և 1893 տարիներու մէջ ի կ· Պոլիս կատարուած նշանաւորութեանց և պակադրութեանց բաղդատական վիճակացոյցը։

Ըստ այդ վիճակացոյցի՝ 1873ին 505 նշանաւորութիւնք և 423 պակներ եղած են։ Այդ նշանաւորութիւններէ հետեւեալ աստիճաններով ծախք առնուած է· Ա· աստիճանի 1500նոց՝ 1, Բ· 1000՝ 1, Գ· 600՝ 1, Դ· 400՝ 1, Ե· 300՝ 8։ Զ· 200՝ 5, Է· 150՝ 11, Ը· 100՝ 39, Թ· 80՝ 49, Ժ· 50՝ 373 և ԺԱ· ձրի՝ 16։ Առնուած ծախուց ընդհանուր գումարն է 92,099 ղրուշ։

Պակեալ այրերէ 339ը Պոլսեցի են, 84ը՝ գաւառացի և 60ն՝ այրի։ Այդ պակեալներու 302ը՝ 20էն 30 տարեկան են, 96ը՝ 31էն 40, 20ը՝ 41էն 50 և 5ը՝ 51էն 60։

Պակեալ կիներէն 393ը Պոլսեցի են, 30ը գաւառացի և 18ն այրի։ Այդ պակեալներու 303ը՝ 15էն 20 տարեկան, 92ը՝ 21էն 30, 25ը՝ 31էն 40 և 3ը՝ 41էն 50 տարեկան։

1883ին 401 նշանաւորութիւնք և 357 պակներ եղած են։ Հետեւեալ աստիճաններով ծախք առնուած է· Ա· աստիճանի՝ 1500նոց՝ 1, Բ· 1000՝ 1, Գ· 600՝ 2, Դ· 400՝ 1, Ե· 300՝ 1, Զ· 200՝ 12, Է· 150՝ 7, Ը· 100՝ 20, Թ· 80՝ 26, Ժ· 50՝ 307 և ԺԱ· ձրի՝ 23։ Առնուած ծախուց ընդհանուր գումարն է 66920։

Պակեալ այրերէ 270ը Պոլսեցի են, 87ը՝ գաւառացի և 50ն՝ այրի։ Այդ պակեալներու 233ը՝ 20էն 30 տարեկան են, 103ը՝ 31էն 40, 15ը՝ 41էն 50 և 6ը՝ 51էն 60։

Պակեալ կանանց 326ը՝ Պոլսեցի են, 31ը՝ գաւառացի և 20ն՝ այրի։ Այդ պակելոց 240ը՝ 15 էն 20 տարեկան են, 101 ը՝ 21 էն 30, 14ը՝ 31 էն 40 և 2ը՝ 41 էն 50։

1893ին 503 նշանաւորութիւնք և 458 պակներ եղած և հետեւեալ աստիճանաւ ծախքեր առնուած են. Ա. և Բ. չկայ, Գ· 600՝ 1, Դ· 400՝ 2, Ե· 300՝ 2, Զ· 200՝ 7, Է· 150՝ 3, Ը· 100՝ 17, Թ· 80՝ 28, Ժ· 50՝ 290 և ԺԱ· ձրի՝ 153։ Առնուած ծախուց ընդհանուր գումարն է 55,130։

Պակեալ այրերէ 313ը Պոլսեցի են, 145ը գաւառացի և 82ն՝ այրի։ Այդ պակելոց 235ը՝ 20 էն 30 տարեկան են, 158 ը՝ 31 էն 40, 49ը՝ 41 էն 50, 13ը՝ 51 էն 60 և 3ը՝ 61 էն 70։

Պակեալ կանանց 410 ը Պոլսեցի են, 48ը՝ գաւառացի և 51 ն՝ այրի։ Այդ պակելոց 206ը 15 էն 20 տարեկան են, 203ը՝ 21 էն 30, 40ը՝ 31 էն 40, 6ը՝ 41էն 50 և 3ը՝ 51 էն 60։

Քաղաքական ժողովին և Տնտեսական ու Ուսումնական խորհուրդներն յառաջիկայ չորեքշաբթի նստ չի պիտի գումարեն, Զատկական տօնին պատճառաւ։

Ստացանք Վենետիկի Մխիթարեան միաբանութենէն բարեմտաբան Հ. Մանուէլ վարդապետ Քալֆոյեանի հեղինակած «Արուեստից, Գիտութեանց և գեղեցիկ Դպրութեանց» Ֆրանսերէն-հայերէն ԲԱՌԳԻՐՔԻՆ երկրորդ հատորը, որուն առաջինը հրատարակուած էր անցեալ տարի։

Այս երկու ստուար հատորներով կ'ամբողջանայ այդ գիտական ճոխ բառարանը ուր իւրաքանչիւր Ֆրանսերէն բառի հանդէպ հայերէն բառը ու մանրամասն բացատրութիւնը նշանակուած ըլլալէ զատ՝ մեծ մասամբ պատկերներ ալ զրուած են բոյսերու, կենդանիներու, արուեստական եւ այլ առարկաներու, մաքուր փորագրութեամբ։

Մեր մէջ՝ իր տեսակին մէջ առաջին եղող այս երկասիրութիւնը, արդիւնք բազմամեայ աշխատութեան եւ խորին հմտութեան, զգալի պակաս մը կը լնու հայ գիտնականներուն ու բանասէրներուն համար, որոց մեծ դիւրութիւններ կ'ընծայէ, որուն համար ջերմ շնորհաւորութեան արժանի է Բառգրքին Վեր. հեղինակը։

ԲԱԶՄԱՎԷՊ հանդիսաբանի ապրիլի ամսագիրքը կը բովանդակէ հետեւեալ նիւթերը.

Հին Հաւատք.—Հայ լեզուի ուսումն յեւրոպա։—Բուսաբանութիւն։—Ոլորք մեծի ուրբաթու։—Աղաբատ։—Գեղարուեստ նախնական հռոմն ճարտարապետութեան։—Քրիստեական ցուցանդէս ի Շիքակ։—Իշխանաց կռվիք։—Լուսընծագ։—Ժամանակագրութիւն Ս· Գրոց։—Բանաստեղծութիւնք [Գ· Հ· Ադամեանի]։—Ինչո՞ւ համար (Ամբգմ·)—Գիտական։—Նոր հրատարակութիւնք։

Վերջին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ։ — Եանեաի Ավլոնիա գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Իսմայիլ պէյ, նախորդ գայմագամ Հաճընի։

Գասթամոնիի Երէյլի գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Էմին Մուխլիս պէյ, գայմագամ Զիլէի։

Սեբաստիոյ Զիլէ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Բիֆաթ պէյ, գայմագամ Ինճէսուի։

Էնկիւրիի Ինճէսու գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Մուսթաֆա Էֆէնտի, գայմագամ Երէյլիի։

Զորրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Պօմպայի աւստրիական փոխ-հիւպատոս Պ· Բրօմլէրի։

Առաջին կարգի Շէֆգաթի՝ Եղմոական նախարար Վսեմ· Նազիֆ փաշայի մօրը։

ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆ։—(Պ-ղնեան Զեկոյցներ) Ապրիլ 8ի ուրբաթի օրուան ժամ 6էն մինչեւ

զգացմանց արծարծման նպաստող միջոցներու, կղերանոցներու հաստատման, ծխական կղերին նիւթական վիճակին բարձրացման ինչպէս նաեւ յունարնակ գաւառներուն մէջ այցելու հովիներու և քարոզիչներու առաքման։ Կանոնագիրը կը տրամադրէ որ Սինոդը միայն, Պատրիարքին նախագահութեամբ, պիտի տնօրինէ պահեստի մնուցիկին մէջ հաւաքուած գումարին գործածութիւնը։ Այդ կանոնագիր, զոր ծրագրած է Պատրիարքարանի դիւանապետ Պ. Թանեթալիանէս, մնուցիկի դրամներուն բարւոք գործածման համար ամեն երաշխաւորութիւն կընծայէ։

ԲԷՅԹԱՒ ՅՈՒՅՍԱՀԱՆԴԷՍԸ.—1896ին Հունգարիոյ Թագաւորութեան հաստատման հազարերորդ տարեդարձն ըլլալով՝ Բէյթաի մէջ ցուցահանդէս մը պիտի կազմակերպուի։ Արդ, աստուածաբանական կառավարութիւնը խնդրած է օսմ. կայս. կառավարութենէն՝ առժամաբար Բէյթա զրկել կայս. Գանձարանին ու կայս. Թանգարանին մէջ գտնուած և Հունգարիոյ վերաբերեալ հնութիւնները։

Կայս. Իրատէ մը հրամայած է որ այդ կարգի հնութիւնները յատուկ պաշտօնէի մը յանձնուելով նոյն ցուցահանդէսը ղրկուին։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ կարող թագաւորին գահակալութեան տարեդարձին առթիւ երէկ ի Բերա Բանիա եկեղեցւոյն մէջ գոհաբանական աղօթքներ կատարուեցան ի ներկայութեան դեսպանին, դեսպանատան պաշտօնէից և այլոց։ Պ. Միթիլինէօ յետոյ ընդունեց ներկայից շնորհաւորութիւնները։ Իրիկուան դեսպանատան մէջ հացկերոյթ մը տրուեցաւ։

ՄԵԾ—ԵՊԱՐԲՈՍ Բարձր. ձէվատ փաշայի եղբօր Պուքրէշի օսմանեան դեսպան Շաքիր փաշայի որդին Ասըմ պէյ, կայս. Իրատէի մը համաձայն հետեւորդ կարգուած է կայսերազուն իշխան Բարձր. Ահմէտ էֆէնտիի և ընդունուած է հեծելազօրայ Ա. գունդին մէջ։

ՏԷՐՎԻՇ ՓԱՇԱ, կայս. աւագ թիկնապահ, մէկ քանի օր է իվեր հիւանդ է։

ՆՈՐ ԳՈՐԾԱՐԱՆ.—Վեհ. Սուլթանն հրամայեր է որ վիրաբուժական և մարմնուղղական գործիներու պատրաստութեան յատուկ գործարանի մը հաստատման ծրագիրը քննուի։ Ցատակաձեւերն ու կազմակերպութեան եղանակը պիտի հայթայթուին Բարիզի մեծ գործարանատէրերէն Պ. Ռուլ Մաթիէօի կողմէն որուն գործարանին մէջ երկու տարիէ ի վեր կ'աշխատին կայս. կառավարութեան կողմէ ղրկուած չորս երիտասարդներ որոնք լաւ վարպետներ եղած են։ Ասոնց ձեռամբ պատրաստուած նոր գործիներ վերջերս Կ. Պոլիս ղրկուելով մատուցուած են Վեհ. Սուլթանին որ բարեհաճած է գոհունակութիւն յայտնել։

ՏՕՔԹ. ՄԱՌԺԸՌԻ, որ զինուորական հիւանդանոցներու քննիչի պաշտօնով մայրաքաղաքս հրաւիրուած էր, պաշտօն պիտի ունենայ նաև դարմանել նոյն հիւանդանոցները բերուած՝ քոլերաէ վարակեալները։

ՕՍՄ. ՊԱՆԲԱՁԻ Բարիզի վարչութեան պաշտօնեայներէն Պ. տը Սառդի, քեռորդի ծանօթ սեղանաւոր Պառոն տը Հօթինկերի, որ մայրաքաղաքս ղրկուած էր Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղերը աչքէ անցուցնելու պաշտօնով. Թիֆոյէ բռնուելով այս տեղ, նախընթաց օր մեռաւ Ֆրանսական հիւանդանոցին մէջ։

ՀԵՐՈՒՄ.—Ռումանական դեսպան Պ. Միթիլինէօի հանդուստեան կոչուելուը, զոր յոյժ եղած էր Պուքրէշի լրագիր մը, բոլորովին կը հերքուի։

ԷՆԿԻՒՐԻ Հայ-Հռոմէականաց առաջնորդ Յովհաննէսեան Յովհաննէս Գերապայծառ մայրաքաղաքս եկած է վիճակային կարգ մը գործոց կարգադրութեան համար։

ԱՑՑԵԼՈՒԹԻՒՆ.—Պարսկական դեսպան Միրզա Էսատուլլահ խան շաբաթ գիշեր Ֆրանսական դեսպանատունն երթալով այցելութիւն տուաւ դեսպան Պ. Քանպոնի։

ԿԱՊԵՐՏՆԵՐ.—Այսրնի նահանգին մէջ պատրաստուած կապերտներու համար տրուած տեղեկութեան մը համաձայն, Իւշագի մէջ տարեկան 500,000 կանգուն կապերտ կը պատրաստուի և Կէօրտուսի մէջ 160,000 կանգուն։ Վերջին երկու տարիներու միջոցին Տէմիրճիի և Գըզգաղաճի մէջ չատ մը գործարաններ հաստատուած են, որք տարեկան 40-50000 կանգունի չափ կապերտ ու գորգ կ'արտադրեն և օտար երկիրներ կը ղրկեն։ Ասոր փոխարէն տարեկան 320-350,000 ոսկի կը ներածուի ի Թուրքիա։

ՍԸՐ ՖԻԼԻԲ ՔԸՐՐԻ նախընթաց օր այցելեց Բերայի անգլ. աղջկանց վարժարանը և մեծ հոգածութեամբ տեղեկութիւններ առաւ այդ կրթական հաստատութեան վիճակին վրայ։ Դեսպանը յայտնեց թէ իր կընոջ՝ Լէյտի Քըրրի ժամանումէն ետք, անոր հետ վերստին պիտի այցելէ։

ՄԻՍԻ ԳԻՆԸ.— Զեռնհաս իշխանութիւնը նկատելով որ միսի գինն այս օրերս բարձրացած է, հրաման տուած է որոց որանկ է, առ այդ հարկ եղածն ի գործ դնել։

ՄԱՀԱՑՈՒՑԱԿ.— Ապրիլ 2էն 8, մէկ շաբաթուան միջոցին մայրաքաղաքիս ու արուարձանաց մէջ 262 մահեր պատահած են, որոց 150ն այր և 112ը՝ կին։ Ասոնց 163ն իսլամ են (95 այր և 68 կին), 87ը՝ քրիստոնեայ (48 այր, 39 կին) և 12ը՝ հրեայ (7 այր, 5 կին)։

ԱՑՏԸՆԻ կուսակալ Հասան Ֆէհմի փաշա անցեալ օր աչքէ անցուցեր է Ըլըճէն Ուրլա երկարող խճուղւոյն շինութիւնները։

ՈՒԽՏԱՒՈՐՔ.— Շաբաթ գիշեր ձիտէ ուղեւորեցաւ Մախսուսէի Թէ–րէ չոգենաւն, ուր 500է աւելի իսլամ ուխտաւորներ կը գտնուէին։ Շոգենաւին մէջ բժիշկ մը կայ, ապահովիչ գործիներ և բժշկական դեղեր։

ԷՎԳԱՖի նախարարութեան նորընտիր գրասամ Հիլմի էֆէնտի այդ ճիւղն աւելի կանոնաւոր վիճակի մը վերածելու համար ինչ ինչ միջոցներ առաջարկող ծրագիր մը պատրաստած է։ Այդ ծրագիր Եվգաֆի նախարարութեան կողմէ քննուելէ ու ընդունելի դատուելէ յետոյ, մատուցուած է Շէյխ-Իւլ-Իսլամի Դրան։

ԿՇԻՌԻ ՏՈՒՐԲԻՆ այս տարի 40,000 զրուշ աւելի արտադրած է բաղդատմամբ նախորդ տարւոյն։

ՕՍՄ. ՍԻԿԱՌԷԹի ընկերութիւնը պայմանագիր կնքելու վրայ է ծխախոտի Բէժիին հետ, որուն համեմատ յանձն կառնու այս վերջնոյն Ա. և Բ. կարգի սիկառէթներն իր գործարանին մէջ պատրաստել։ Իտալական Բէժիի պատուիրակին հետ կատարուած բանակցութիւնները, մեծաքանակ սիկառէթ ղրկելու համար Իտալիա, յաջող վիճակի մէջ են։ Այդ պատուիրակը մօտ օրէն Հռոմ պիտի դառնայ, սիկառէթի արտածման ընկերութեան վարչական խորհրդոյ անդամ Պոստարի կոմսին հետ, որ պաշտօն ունի պայմանագիրը կընքելու։ Վիէննայէն ալ յանձնարարութիւն ստացուած է տասը միլիոն սիկառէթի պատրաստութեան համար։

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ Տէպիսթանը Իրանեան վարժարանին համար անցեալները պարսկական դեսպանատան մէջ տրուած նուագահանդէսէն 460 ոսկի զուտ հասոյթ գոյացեր է։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ «ԱԼԺԷ» մարտանաւն ուրբաթ օրը Հռոդոս ժամաներ է։ Մարտանաւուն մէջ կան 450 նաւաստիներ և մեծ ու փոքր 30 թնդանօթներ։

ԽԱԼԻԼ ՊԷՅ, օգնական տնօրէն կայս. Թանգարանին, որ Իզմիր գացած էր հոն գտնուած հնութիւններն ատ բերելու, Իզմիրէ դարձին Տարսանել գացեր և Հիսարլըքը անուն տեղը կատարուած պեղումներն աչքէ անցուցեր է։ Խալիլ պէյ երէկ առաւօտ մայրաքաղաքս դարձաւ։ Իզմիրէն գտնուած գերեզմանաքարերը կայս. Թանգարանը փոխադրուեցան։

ԹԷՀԲԱՆի օսմանեան դեսպանատան զինուորական կցորդ հաղարապետ Էմին պէյ շաբաթ օրն իւր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

ԳՈՂԹԱԿԱՆՔ.— Քէօսթէնճէէն շաբաթ օրը մայրաքաղաքս եկան բումէլիցի 400 իսլամ գաղթականներ։ Ասոնք Մուտանիա ու Էսկիշէհիր պիտի ղրկուին այդ կողմերը բնակութիւն հաստատելու համար։

ԱՑՏԸՆԻ նահանգին մէջ՝ պատրաստուած վիճակագրութեան մը համաձայն, անցեալ նոյեմբեր ու դեկտեմբեր ամիսներուն 3400 ծնունդներ ու 2864 մահեր պատահած են։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ Լա–էպէ–նա զբօսանաւն, որ հարիւրի չափ զբօսաշրջիկներով Պոլսոյ նաւահանգիստը եկած էր, շաբաթ իրիկուն Անգլիա ուղեւորեցաւ։ Այդ զբօսանաւամառուան մէջ նորէն ատ պիտի գայ զբօսաշրջիկներով։

ՍԵԼԱՆԻԿԷՆ կը գրեն թէ տասը օրէ ի վեր այդ կողմերը անձրեւներ կը տեղան, որով կ'ենթադրուի թէ այս տարուան հունձքը առատ պիտի ըլլայ։

—Բաղաքին տղայոց մէջ՝ 3էն 10 տարեկան, Թիֆօ կը տիրէ, սակայն մահացու հանդամանք մը չունի։ Բժիշկները տեղեկագրած են թէ այդ հիւանդութիւն գէշ ջուր խմելէ առաջ եկած է։ Թաղապետութիւնն յանձնաժողով մը կազմեր է առ այդ հարկ եղածն ի գործ դնելու համար։

—Անցեալները Սէլանիկէն Եէնիճէ գացող երկու ոստիկան զինուորներու և մէկ քանի ուղեւորաց վրայ հինգ աւազակներ յարձակելով ոստիկան-զինուորներէ մին սպաններ եւ ուղեւորներուն գոյքերն ու դրամները կողոպտեր են։

ՊՈԼՍՈՅ Ալաճա Համամի կողմը վաճառական Ապուտ էֆէնտիի վաճառատան կիցը գտնուած հրեայի մը խանութէն անցեալները գիշեր մը մէկ քանի անծանօթ անձեր դուրս ելնելով, իմաց տուեր է ոստիկանութեան որ խուզարկութիւններ կատարելով տեսեր է թէ այդ խանութին եւ վաճառատան մէջտեղը գտնուած պատին վրայ ծակ մը բացուած է ճարտար կերպով։ Հրեային խանութին դրանը քով ալ գտնուեր են դրամարկղ կոտրելու յատուկ այլ և այլ գործիներ։

ԲԱԹԱԹԷՍ.— Մարսիլիայէն մայրաքաղաքս բերուած բաթաթէներէ 6000 քիլօն կարին եւ 500ը՝ Տրապիզոն ղրկուելով ձրիաբար բաշխուած են երկրագործներուն։

ՕԹԷԼ ՏԱՆԿԼԸԹԷՐի հրկիզման առթիւ քննութեան ենթարկեալ անձանց նկատմամբ ոստիկանութեան կողմէ կատարուած քննութիւնք աւարտած ըլլալով, տեղեկագիրք մատուցուած են Դատական պաշտօնատան։

ԽԱՍԳԻՒՂի մէջ առջի գիշերը մէկ քանի հրեայներ Պոլոս անուն շրջուն ֆէսճիի մը քով հաւաքուած էին ֆէս գնելու համար, երբ անոնցմէ մին ծրար մը ֆէս գողցաւ։ Պոլոս քիչ յետոյ իւր ապրանքները ծրարելու պահուն գողութիւնը նշմարելով իմաց տուաւ ոստիկանութեան, որ քննութիւններ կատարելով չորս հրեայներ ձերբակալեց։ Ասոնք հարցաքննուելով գիրար ամբաստանեցին, սակայն ամենքն ալ Բերայի ոստիկանատունը ղրկուեցան։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Բժշկական ժողովոյ ուրբաթ գիշերուան նիստին մէջ՝ նախորդ նիստի ատենագրութեան վաւերացման առթիւ վիճաբանութիւն մը բացուեցաւ որ իր կարեւորութիւնն ունէր հանրային առողջութեան խնդրոյ մը վերարերելուն պատճառաւ։ Նախորդ նիստին մէջ, Տօքթ. Զավիթիանօ բժշկական թերթին մէջ իր հրատարակած մէկ յօդուածին վրայ բացուած վիճաբանութեան առթիւ, զոր յարուցած էր Տօքթ. Սեղբոսեան, պնդած էր թէ Կ. Պոլսոյ մէջ ժանտատենդը (Ռէֆօ) նուազ յաճախադէպ է եւ նուազ մահացու քան Եւրոպայի մէջ։ Այս տեսութեան հակառակ խօսած էին Մավրոյէնի փաշա, Տքթ. Սեղբոսեան եւ ուրիշներ։ Այս անգամ Մավրոյէնի փաշա վերստին ձեռք առնելով խնդիրը, յայտարարեց թէ Տքթ. Զավիթիանօ վիճակագրական փաստեր առաջ բերած չէր իր ըսածին ի հաստատութիւն, հետեւաբար անոր պարզած տեսութիւնը եզրակացութեան մը յանգած չէր կրնար նկատուիլ։ Տօքթ. Զավիթիանօ պատասխանեց թէ մայրաքաղաքիս ամերիկեան գաղթականութեան մէջ, ինչպէս նաև իտալական եւ ռուսական հիւանդանոցներուն մէջ,—ինչպէս լսած էր անոնց տնօրէններէն,—թիֆոյէ պատահած մահերուն բաղդատմամբ՝ տեղացիներու մէջէն պատահած մահերը 100ին մէկ կամ երկու հարիւրմատութիւն ունին։ Տքթ. Ֆուատ պէյ հաղորդեց թէ Պէյլերպէյի հիւանդանոցին մէջ 10 տարուան միջոցին 13 թիֆոի դէպք պատահեր է որոցմէ 9ը մահացու եւ 4ը միայն ապաքինած, ուսկից կը հետեւցնուի թէ այդ հիւանդութիւն թէև նուազ յաճախադէպ եղած է, բայց աւելի մահացու։

Տօքթ. Սեղբոսեան պատասխանելով Տօքթ. Զավիթիանօի, ըսաւ թէ ամերիկեան դաղթականութեան մէջ պատահած դէպքերը իբրեւ փաստ առաջ բերելու համար, պէտք էր նախ յիշել անոնց թիւը ու ճշդել թէ քանի հոգի բռնուած ու քանին մեռած է. իտալական հիւանդանոցը ցոյց կը տուրլ, առանց որոշ ծանօթութեան մը և ռուսական հիւանդանոցի տնօրէնին հետ բերանացի տեսակցութիւն մը իբրեւ ապացոյց առաջ կը բերուի։ Արդ, վիճակագրութիւն մը այս կերպով չպատրաստուիր, մանաւանդ բժշկական վիճակագրութիւն մը. գիտական բան մը հաստատելու համար պէտք է քանի մը տարուան պաշտօնական վիճակագրութիւնները առաջ բերել զանազան հիւանդանոցներէ։ Ինք՝ Տօքթ. Սեղբոսեան՝ այս սկզբունքին համաձայն գրաւորապէս դիմած է Հայոց, Յունաց, Ֆրանսական, գերմանական, աւստրիական հիւանդանոցներու տնօրէնութիւններուն, խնդրելով որ հաճին հաղորդել իրեն թէ վերջին քանի մը տարիներու միջոցին թիֆոյի քանի՛ դէպք պատահած է և անոնցմէ ո՛րքանը մահացու եղած են։ Այդ հիւանդանոցներ մայրաքաղաքիս զանազան կողմերը գտնուելով, անոնցմէ գալիք վիճակագրութիւնները ճշգրիտ գաղափար մը կազմել պիտի տան Կ. Պոլսոյ մէջ պատահած դէպքերուն համեմատութեանը վրայ։ Առնեաբանը խօսքն աւարտեց, յոյս յայտնելով որ մօտ ժամանակէն կը ստանայ իր խնդրած ցուցակները, որոնց վրայ հիմնուելով Բժշկական Ժողովը պիտի կրնայ եզրակացութեան մը յանգիլ։

Մավրոյէնի փաշա շնորհաւորեց Տօքթ. Սեղբոսեանն էֆ.ն այս հոգածութեանն համար և փափագ յայտնեց որ ամեն ոք այս գիտական ու գործնական ուղղութեան հետեւի, բժշկական խնդիրներուն վրայ վիճաբանուած ատեն։

Վիճաբանութիւնը այս կերպով վարուելէ և առաջիկայ նիստի մը յետաձգուելէ առաջ, Պ. Աբէսթօրիսէս առաջարկեց որ բժշկական ժողովն իր կարծիքը յայտնէ նաև թիֆոյի դարմանման եղանակին վրայ։ Ինքը դիտած է թէ պաղ ջուրը որ այնքան յաջող արդիւնքներ առաջ կը բերէ Եւրոպայի մէջ, այստեղ սովորաբար չի գործածուիր իբրեւ բուժիչ դեղ, ժողովրդեան տեսակ մը նախապաշարման պատճառաւ որ կը խորշի ջրաբուժութենէ։

* * *

Նախագահ Տօքթ. Սիօթիսի առաջարկութեամբ, նիստը պահ մը դադարեցաւ։ Երբ միջոցին ժողովը լսեց իր գանձապետին տեղեկագիրը, զբաղեցաւ խմբագրական մասնաժողովին վերաբերեալ խնդրով մը և ընդունութեան անդամ ընտրեց տօքթ. Իսմէր Աֆա պէյը։

Ապա նիստը շարունակուեցաւ դռնբաց։ Ժողովականներէն ոմանք յայտնեցին թէ եղանակին բերմամբ առաջ եկող քանի մը հիւանդութիւններ կան այս միջոցին, գլխաւորաբար թոքատապ. տղայոց մէջ ալ փողացաւի և կեղծամակուութեան դէպքեր կը նշմարուին։ Այս առթիւ վերստին ուշադրութիւն հրաւիրուեցաւ սա պարագային վրայ, որ երբ տարափոխիկ հիւանդութեանդէպքեր պատահին, հիւանդին տերերը պէտք է քաղաքապետութեան դիմեն որպէս զի անոնց գոյքերը խնամով ապահովուին։ Վերջերս, անհութութեան մը պատճառաւ, Պոլսոյ կողմը տասն օրուան միջոցին վիեւնոյն տան մէջ երեք հոգի յաջորդաբար բռնուեր են փողացաւէ։

Տօքթ. Լիմարաքի խօսելով վերջին ձբմբան մէջ պատահած ինֆլուէնցայի զանազան ձեւերուն վրայ, ըսաւ թէ 1889ին, երբ այդ հիւանդութիւն առաջին անգամ ծագեցաւ իւ Կ. Պոլիս, թոքատապը չէր յաջորդեր անոր, մինչդեռ այս տարի ինքը դիտած է որ ինֆլուէնցայէ բռնուողներէ շատեր եղքն թոքատապ կուենան, մանաւանդ գարնանամուտէն ի վեր։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՇԱԲԱԹ

Վերջացող շաբթուան մէջ հասած ցորենն առատ չէր։ Կարծը ցորեն բնաւ չի հասաւ և հետեւաբար վաճառում ալ չի կատարուեցաւ։ 15,000 քիլէ կակուղ ցորեն հասաւ, որ պատրաստ գտնուածին վրայ բարդուելով՝ վաճառուեցաւ ընդ ամենը 21 հազար քիլէ, 14 1/4 15 1/2 զրշ.ի, ըստ տեսակին։ Կիրբա և ադիմա ցորեն ո՛չ հասաւ ո՛չ վաճառուեցաւ։ Սաոր հակառակ, 200 հազար օխա եգիպտացորեն վաճառուեցաւ օխան 17էն 17 1/2 զրշ.ի, և 7000 քիլէ գարի՝ քիլէն 7 3/8էն 8 1/2 զրշ.ի։ Ասոնցմէ զատ 150,000 օխա վարսակ վաճառուեցաւ, օխան 19—20 փարայի։ Գալով այիրին, 4000 պարկ Օտեսայի և 8000 պարկ Իպրայիլի տեսակներն, որոնք հասած էին չաբթուան մէջ, վաճառուեցան զանազան գիներով։ 50,000 օխա թեմ վաճառուեցաւ, օխան 13 1/2էն 14 փարայի։

Գործ չեղաւ բնաւ լուբիայի, բակլայի, սուսամի, կտաւատի, կանեփի, խաշխաշի և բամբակի վրայ, որոց գիներն են՝ Օրտուի եւ Տրապիզոնի լուբիայի պարկը 62—63 զրուշի, և միւսներուն օխան 21—22, 69—72, 49—49 1/2, 40—42, 65 և 32—33 փարայի։ Հարիւր պարկ սիսեռ միայն վաճառուեցաւ, Բուսէլիի տեսակ, օխան 47—48 փարայի և 500 պարկ կոբեկ՝ 43—44 փարայի։ Այս բերքերէն, որոնք կը մնան, պատրաստ չկայ։

Արտածելի գլխաւոր նիւթերէն թիֆթիկի վրայ մանր գործեր եղան։ 67 սընտուկ ափիոն վաճառուեցաւ որուն 10 սընտուկը Թօքաթ, Գայսեր, Մալաթիա, Ռէլֆէլ, օխան 149էն 150 զրշ.ի, և 57 սնտուկ Քարա-Հիսար, Պիլէճիք, օխան 136 էն 137 զրշ.ի։ Դաղի խէժ վաճառուեցաւ 97 պարկ, զանազան գիներով, և 5 պարկ գեղին ճէհրի, Զիլէի, օխան 3 զրշ.ի։ Նոյնպէս վաճառուեցաւ 300 պարկ կաղին, Եւրոպոյ համար, Տրապիզոնի տեսակին կենդիսարը 85 զրշ.ի։

Ոգելից ըմպելիներէն, 83 տակառ ռուսական ալքոլ, որ հասած էին չաբթուան մէջ, գնորդ գտան 39—40 օխան մէկ օսմ. ոսկւոյ։ Հրէական տոներուն պատճառաւ, հրապարակի վրայ գործ չեղաւ։ Գաղթաբերքերէն 1,300 պարկ խահուէ հասաւ որուն 250 պարկը վաճառուեցաւ 100 օխան 12 1/2 էն 14 1/2 օսմ. ոսկւոյ։

4000 պարկ Թրիէսթէի չաքար հասաւ որուն 3000ը միայն վաճառուեցաւ 108էն 114 զրուշի, ըստ տեսակին։ Բանկունի և ճաբոնական բրինձ ո՛չ հասաւ ո՛չ վաճառուեցաւ։ 2,000 սնտուկ Աբօյոն մամ հասնելով, 1000 սնտուկը վաճառուեցաւ 57ական զրուշէն։ Ընթացիկ գործեր բէդբոլի վրայ, որուն սնտուկը կ'արժէ 22—22 1/2 զրշ։

Բերայի Սիրքին մէջ այս գիշեր ձիախաղացութեան նոր փորձեր պիտի կատարուին, սովորական խաղերէն զատ։

ԱԶԴ

Հանդուցեալ Տպարանապետ-Գրավաճառ Գայսէրեան Գասպար էֆ.ի թողած ինչքը ժառանգորդներու միջեւ միաձայն հաւանութեամբ բաժնուած և ասոնք հանգուցեալին ստացուածքն ու պարտքերն ընդունելով մէկ կողմանէ հանգուցեալին հայրն ու մայրը Պետրոս էֆ. և Սիմա հանըմ, միւս կողմանէ ալ այրի տիկին Նոյեմբար Գ. Գայսէրեան և սուրբ հայրը Կարապետ էֆ. Թաթարեան, 1894 մարտ 24 թուականաւ կնքած են տասնամեայ պայմանագրութիւն մը, որու համաձայն հանգուցեալին Տպարանի, գրատան եւ կազմատան գործառնութիւններն, ըստ առաջնոյն պիտի շարունակեն յանուն Գասպար Գայսէրեանի։

Երեք ժառանգորդներու և Կարապետ Թաթարեանի կողմանէ կազմուած այս հաւաքական ընկերութեան մէջեւ կնքեալ պայմանագրութեան համառօտագրութիւնն հետեւեալն է.

Պետրոս էֆ. և Սիմա հանըմ Գայսէրեանի կողմանէ՝ իրենց մեծ որդին Գրիգոր Գայսէրեան, իսկ Կարապետ էֆ. Թաթարեանի և Նոյեմբար հանրմ Գայսէրեանի կողմանէ՝ յիշեալ Կարապետ էֆ. Թաթարեան, փոխանորդ կարգուած լինելով, այս երկուքն հաւասար իրաւունքով պիտի վարեն և տնօրինեն ընկերութեան բոլոր գործառնութիւնները։

Թէեւ յանուն ընկերութեան ստորագրելիք թղթերու ստորագրութեան իրաւունքը միմիայն Կարապետ էֆ. Թաթարեանի թողուած է, սակայն և այնպէս այս վերջինը պարտաւորեալ է ստորագրել Գասպար Գայսէրեան անունն։ Ասկէ զատ ստորագրութեան այս իրաւունքը լոկ սովորական թղթակցութեանց (Էվրաքը ադիյէ) և մինչեւ տասն ոսկւոյ պարտ ու պահանջի մուրհակներու յատուկ ըլլալուն, աւելի գումարներու և կարեւոր թղթակցութեանց համար Կարապետ էֆ. Թաթարեան տիպուած է միւս տնօրէն Գայսէրեան Գրիգոր էֆ.ի հաւանութիւնն ու արտօնութիւնն առնուլ։ Հակառակ պարագային, ընկերութիւնը չպիտի ճանչնայ և է պատասխանատուութիւն, որով այս պատասխանատուութիւնը պիտի ծանրանայ Կարապետ Թաթարեանի անձին վրայ։

Տնօրէններու անձնական պարտուց եւ ստորագրութեանց համար ընկերութիւնը պատասխանատու չպիտի ըլլայ։

Հանգուցեալին տպարանի, գրատան և կազմատան բոլոր գործառնութեանց շահն ու վնասն հաւասարապէս պիտի բաժնուի չորս ընկերաց՝ այսինքն կէսը Պետրոս էֆենտիի եւ Սիմա հանըմ Գայսէրեանի, Կարապետ էֆ. Թաթարեան եւ Նոյեմբար հանրմ Գայսէրեանի հաշուոյն։

Ընկերութեան բոլոր գործառնութեանց մէջ «Գասպար Գայսէրեան» անունէն զատ ուրիշ անուն չպիտի գտնուի. ղրկուելիք նամակներն ու ծրարներն այդ անունը պիտի կրեն։ Ընկերութեան անուան գալիք բոլոր նամակներն ու ծրարները բանալու իրաւունքը միմիայն երկու տնօրէններուն թողուած ըլլալով՝ ասոնք պիտի կարենան թէ՛ առանձնապէս եւ թէ ընկերաբար բանալ զանոնք։

Ի բացակայութեան Կարապետ էֆենտի Թաթարեանի, Գրիգոր էֆ. Գայսէրեան առաջնոյն բոլոր պարտականութիւններն մինչեւ իսկ յանուն Գասպար Գայսէրեանի ստորագրելու իրաւունքը իր վրայ պիտի առնէ։

Հանդուցելոյն միւս երկու եղբայրները գրավաճառ Յովհաննէս և փաստաբան Յարութիւն էֆենտիք Գայսէրեան թէեւ իրաւունք ունին ընկերութեան բոլոր գործառնութեանց վրայ հսկելու և կարեւոր իրողութիւններու վրայ խորհրդակցելու, այսու հանդերձ տնօրէններու որոշումները բեկանելու ձեռնհասութենէն զուրկ են։

Արդ, ըստ օրում Գասպար էֆ. Գայսէրեանի Տպագրատան, Գրատան և Կազմատան գործառնութիւնները կանոնաւորապէս կը շարունակուին ըստ առաջնոյն, կը ծանուցուի յարգոյ հասարակութեան թէ՝ այդ տան հետ թղթակցութիւն և առուտուր ունեցողներն հրաւիրեալ են մի միայն նոյն անուան ղրկել իրենց նամակներն և ծրարները։ ԳԱՍՊԱՐ ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

94, ապրիլ 5

ՇԻՐԱԿՕ 1893

Ամենէն բարձր վարձատրութիւնը. Մրցակից չունի մորթի խնամքներու մասին, ընդգէմ կարմրափտիկներու, ճաթատուքներու և մորթի խորտուբորտներու։

ԼՈՆՈՒԻՆ ԱՐԴՈՒԶԱՐԴ ԼԱՆՈՒԻՆ

ՔՈՒԷՄ ԼԱՆՈՒԻՆ

Լանոլինի զորձարանէն արտօնագրուած Մաքիֆիքէճիէլէտ

Խորոսկներով կը ծախուի ամեն դեղարանների մէջ եւ գեղավաճառներու քով։

Այն տեղ ճշմարիտ՝ երբ կը կրէ գործարանի սոյն վաճառանիշը։

Ընդհ. Մթերանոց ի Կ. Պոլիս Պ.Ս. ՅՐԻՕՀԼԻՔԼԻ սենեակը

Վիթալի խան, 4, Ղալաթիա 1012

ԱՊԱՌԻԿ ՀԱՅԹԱՑԹՈՒՄ ԳԻՐՔԵՐՈՒ

ՊԱՅՄԱՆԻ ՎԱՃԱՌՄԱՆ

Դիրքերը կը տրուին Փարիզի գնով

100 ֆրանքի և ասկից պակաս ամէն յանձնարարութեան համար վճարումը պիտի ըլլայ ամսական

5

ՀԻՆԳ ՏԱՐԱՆԳ

Փոխադրութեան ծախքը գնողին վրայ է. Մեզ հետ յարաբերութիւն չունեցող անձերէն կը խնդրուի որ եղբայրութիւն մը ասն անդրադարձ վրայ։

Ա. Տ. ԶՈՒՀԱՆԵԱՆ

Գալաթա Գիւղ, 10, Խալֆաբ խան, Ղալաթիա 10,

331 33—48

ԱՅՈԳԻ ՄՕԹԷԻ ԶԿՆ ՕՇԱՐԱԿ

Կ. Պոլիս, 15 մեյտան 1893

Պարոնայք Ագոգ և Գասուն,

Յորմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Ագոգի Օշարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանուկաց խուլային և անարիւնության հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս հաճոյ և յարգոյ պատրաստութիւնը միշտ նախամեծար համարուելու է Աստուծ. ձկան իւղին և կիրճարարներմէ զատ։

ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԻԱՍԵՍ

Դպրոցին բժիշկ Գոմանեան բանակի

ԻԼԱՆ

ԽԱՂԻՆԷՅԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խաղինէյի Խասսաի շահանէ իչին ալընճաճագ մալիւմ էլմիգտար խաթապ իլէ քէօմիւրտէն խաթապէն միւնագասսընա պաշլանճաղընտան թաթիպ օլանլարընը բաղար վէ չարշանպիճ կիւնլէրի Խաղինէյի ճեղիլէյի մէգիւիւրէեէ միւրաճաաթի էյլէմէլէրի վէ 2 նեվ.քէօմիւրտէն տախի 3 նուամէրօլը թէլ գալպուրէ իլէ ալընմիշ Սիլիվրի վէ Սթրանճա քէօմիւրինին մէճիտիեէի 19 զրուշ հիսապը իլէ պէհէր 100 գրեեի ճէտիտի 31 զրուշ 20 բարատա վէ իսքէլէթ գալպուրը իլէ ալընմիշ Գարա տէնիզ սըրա քէօմիւրինին տախի 23 զրուշտա թալիպի իւզերինտէ թէգարրիւր եիմիշ օլտուղունտան իչպու նեսանը բուլունմուշ կիւնի սահաթ 10նա գատար թէնդիլմէթ վէ իրմէէսի բէնչէնպիկ կիւնի վազվը մեգբիւրէ գատար 100տէ 5 գալպուլ օլունճաղընտան թալիպ օլանլարը էեամը մեգբիւրէտէ Խաղինէյի ճէլիլէյի միւշարիւլէհատէ կելմէլէրի իլան օլունուր։

11 Նիսան 310 1—3

ԻԼԱՆ ՊԱՊՐ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ

Ինկիլիզ նէֆէր չուգաբը մէթրո 50000, Մայէ տաղը ապաբ գրեեի ճէտիտ 25000, Գօզանա պէկի մէթրո 54000, ամերիգան պէկի թօփ 19000, լամիվէրտ չուգա մէթրո 9000, զէհրլիք գըրմըզը չուգա մէթրո 3000, տուի Գօզանա պէկի 220,000, զէհրլիք մավի չուգա 150, սիյահ վագէթա գըեէյի ճէտիտ 25,000. գըրմըզը վէ եէլիլ եիւն դայթան 1940, եէրլի չայաղը մէթրո 269,000, Շամ ապաճաը թօփ 6000, հասա պէկի մէթրո 10,000, գանավաչ մէթրո 40,000, թութգալը քէօսէյէ գրեեէյի ճէտիտ 40,000, սիյահ եաղլը քէօսէյէ 5000, մէչինլիք քէօսէյէ գրեեէյի ճէտիտ 2000, ասթրաղան մէթրո 626. սիյահ թէյաթին գրեեէյի ճէտիտ 6000, պէյաղ մէչին ատէտ 5000, գալբն սարը թէլ գրեեէյի ճէտիտ 4000, թիրպագ գրեեէյի ճէտիտ, Զաչ գապպըը գրեեէյի ճէտիտ 1000, կէօղ թաչը գրեեէյի ճէտիտ 2000, պէյգըրմաթ գրեեէյի ճէտիտ 2500, մօր պագամ գրեեէյի ճէտիտ 10,000, չաչ գրեեէյի ճէտիտ 4000, զաչ եաղը գրեեէյի ճէտիտ 2500, սայա իբէլիլ ճէտիտ 150. չիգմէ չերիտի մէթրո 3000, պաչրզ միսմար գրեեէյի ճէտիտ 4500, սայա միսմարը գրեեէյի ճէտիտ 600, քէնտիր օրդանը գրեեէյի ճէտիտ 3000, բանթալ բուլու ատէտ 100,000, քէպէր թէլ գուչա չիֆթ 15.000, 3 նիսէրօլու բուլ կրսա 2000, թօփ ալաէթլի բուլ կրսա 300, սաղիր թէլ գուչա չիֆթ 80.000։

Յիւնճիւ Օրտուի հիւմայուն իշուն միւպայա օլունմաղ իւզրէ մէվգրի միւնագասայա գօնուրմուշ օլան պայատէ մուրագամ 38 գալէմ էշեայը կէրէք թօփտան վէ կէրէք իշլէրիտէն իսթիխապ իտէեէքլէրի գալէմլէրին պիր թատիգ իթիսանա թալիպ օլանլարը թարիխը իլանտէն իսթիպարէն 15 միւն իսթիմտանա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը տարիբսինէ կ'մէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 22

ՌՕՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

1881 Մարտ 20ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մոսքայա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱԾՔ

Ընկերային դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 4,000,000 ռուպլի
Երաշխաւորութեան գումար 55,000,000 ֆրք.
1893ի հասոյթը 20,500,000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրողներուն վճարած է մօտ 70,000,000 »

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ՊՕՂՈՍ ԱԻԳԵՐ
Գալաթա Ճէլալ Պէյ խան, Թիւ 22, 23

Քննիչ Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ

Մասնաճիւղ Զալաթիա, Զէօմիէքճի փողոց, 14
Գրասենեակ Ս. Ժ. ՌԷՐԲԷՆ ԵՒ ԸՆԿ. 1010

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ
1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2/14ԻՆ
Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ,
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ Կ ԳՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ ՊՈԼԻՍ,

ՁԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
20 ՍԵՊԵՄԲԵՐ 1310
ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ԼՆԱԱՒՑ
ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՕՑ, ՂԱԼԱԹԻԱ 771

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԳԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՒՅԹ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,000,000

"ՖԻՆԻՔՍ"

Հիմնեալ 1782 Լէյշարը տարին

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրը Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ գրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր յարդ վճարած է հրդեհի ֆնտուց համար։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդգէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստոյգ բագրելոց, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սև ծովու եզերաց Ղալաթիա, Կամուրջի գէմ, Քօմիսիօն խանի անկիւնը։

618

ԻԼԱՆ ՊԱՊ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ

500 ատէտ էլան մէջին, 150 բաքէթ պէյազ մուգավա, 500 մէթրօ սպիտակ քէթէն պէգի, 800 մէթրօ սպիտակ խբէնաթօ պէգի, 150 գրեէ թուքքալ, 150 գրեէ սանտրք գէլաբը, 400 թէրէ քէթէն շէրիտ, 300 եումաք սիճիմ, 15 բաքէթ բէնկի մուգավա։

Տաիրէյի ասքէրիէ մաթպասը միւճէղլիտանէսի լազըմէսի իչուն սէնէյի մալիյէ զարիքնատա միւպայաս իպթիդա իտէն պարատէ նէվ վէ մըգտարը մուհարրէր էշնա շէրաիթը մախսուսէսի տայիրէսինտէ միւպայա օլունճաղընտան իթասընա թալիպ օլանլարըն իչուն նիսանըն 11ինճի բաղալ իրթէսի կիւնինէ տէկին մագամը Սէրասքէրի տաիրէսի չուպէի մախսուսէսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 19 3—3

Էրզաք անպարը իչուն միւպայա օլունաճագ օլան 6000 գրեէ շէքէրին պէհէր գրեէսի 84 փարատա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ իչուն նիսանը բումինին 14ինճի չարշանպէհ կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի կիւնի 100տէ 5 թէնգիրի գապալ օլունճաղը ճիհէթլէ իթասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 20 3—3

Նէպաթի եաղ գրեէյի ճէտիտա 40,000 պէհէր գրեէյի ճէտիտի 1 դրչ. 19 փարա, մատէն եաղը գրեէյի ճէտիտ 7000 պէհէր գրեէյի ճէտիտի 34 փարա։

Յէս ֆապրիգայը հիւմայունը իչուն միւպայա օլունմագ իւգրէ մէվգիի միւնագասատա օլան նէպաթի եաղ իլէ մատէն եաղը ֆիյաթ մուրագամլաքը իլէ թալիպլէրի էօհտէլէրինտէ օլուպ նիսանը բումինին 13ինճի չարշանպէհ կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասայարը պէկ իճրա մէգթիր կիւնտէ գարարը գաթիրէրի վիրիլէճէկիմէն իթասընա վէ իրթէսի բէնշէնպէհ կիւնի տախի 100տէ 5 թէնգիրինէ թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէ տասրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Նօ. 21 3—3

ԱՅԷՐԻ ԶԷՐՐԻ ԲԷՔԹՕՐԱԼ

Այէրի Զէրրի բէքթօրան արագապէս կը բուժէ հաքբուխները, հազերը, կոկորդի վէրքը, փողցաւը, բրոնքիտն հազագի, բրոնքուսն շնչափողի, շնչարգելութիւն եւ այլն։

Այս դեղը հրաշալի կերպիւ կը զօրացնէ տկար Ցորերը, կը հանդարտեցնէ Ցորային զգայունները եւ կապուտ հազի եւ յառաջացեալ Ցորախտի համար միակ դարմանն է որ հզօրապէս կ'սփոփէ ու կը կատարէ։

Այէրի Զէրրի Բէքթօրալն՝ որ այնքան մեծ համբաւ ստացած է իբրեւ ամենէն հզօրագոյն դարմանն զոր գիտութիւնը ի լոյս ընծայեց, նորա կոկորդի եւ Ցորային տկարութեանց վերայ ունեցած ուժգին եւ միօրինակ նուաճող ազդեցութեամբն է, որով միանգամայն իւր առաջինութեանց ջատագովն եւ պաշտպանը կը հանդիսանայ։

Զէրրի Բէքթօրալն ընտանեկան գործածութեան համար եղած ուրիշ ամեն դեղերէ գերազանցն է եւ համեղ։ Գործածութեան եղանակը շիշերուն հետ կը տրուի։

Կը ծախուի մայրաքաղաքիս մէջ զանազան դեղագործաց քով։ Կեդրոնապէտին է Ս. Մ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ եւ ԸՆԿԵՐԱՑ Ամերիկեան վաճառատունն, ի Ղալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ։ 906

ՏՐԴ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՆԿԱՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱՒՈՒՅՑԻ

Գ. ՊԱՌՅԷ-ԳԱԼՈՒՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

Մասնագէտք առանց քաշկռտէ լինգրի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենասաստիկ ցաւած ակռանները, ասկի, ադամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաև գարմանելի ամեն տեսակ բերնի և ակռայի հիւանդութեանց։

(Բացի կիրակէէ) ամեն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 114

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ Ց. ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

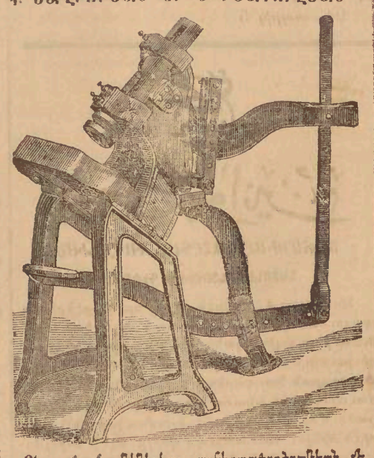

Ցեղչէրամ ՐԻՐԻԷՆ արհեստարանը Ռ. Մ-ուրուրեան, Քարէյեանրեան, Ռամանրեան

Թէյի, լոգումի, հէվայի, խավարի, ոլչէլի, իսկվէի, շաքարի, սիկաւի, թուղթի և այլ բաղում պիտոյից յատուկ տուփեր նոր և գեղեցիկ ձեւերով և գոյներով։

Լուսավառութեան յատուկ լապտերներ, տան վերաբերեալ ամեն տեսակ կաղապարներ, պարտէզի գոյներ, լուսացարաններ, և այլն. և այլն. Եւրոպական ճաշկաս ներկուած։

Դիւրամատչելի ամենուն։

Մեծաքանակ յանձնարարութիւնք թէ Պոլսէն և թէ գաւառներէն փութով և ճշդութեամբ կը կատարուին։ 719

Պահէք-Գարու, Բոսիսի Բաչա խանի գէմն։

ԿՈՒՆԱՐԴ (CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ոչ-Ամերիկա Էլեր- Ամամ Լբ-Ամ Լ Աբ-Ելեց Դէք-

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումբրիա	7718	Գազպոնիա	4845
Էդրուրիա	7718	Պոհեմիա	4581
Սէրվիա	7391	Սամարիա	3574
Ուրանիա	7268	Մարաթոն	2403
Բավոնիա	5587	Ադրիա	2393
Սէֆիրնիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալտիրա	2144
Ալէքրո	2143	Թրինիտատ	1899
Դէլտար	1876	Մորոգգո	1855
Ներպուլի	1614		

Մարաֆոն չոգենաւը. Նաւապետ Պառլոյ, Լիվրբուլէն ասա կը հասնի գէպ ի մայիս 8։

Շերպուրը չոգենաւը, նաւապետ Պաքոն, ասա հասաւ։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ալիքսանտրա խան, թիւ 401
Ղալաթիա 932

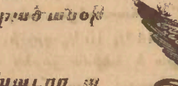

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՐ

Եբրիէ-Եկս-Ամ Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օրթաքոյ ՀԷՔ-

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՐՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ապպանս	2000	Ցլամինկո	1600	Բալէրմո	3200
Անտէլո	3000	Կալիէլո	5500	Բատտէր	1700
Արօլ	5500	Կիպանս	2200	Բաֆֆս	1500
Արկս	2300	Կօզս	1800	Բօլս	1000
Արիստոս	3000	Կրոտնս	2200	Գուիդոս	2800
Պասանս	3000	Հիրս	2000	Ռիալլս	4400
Պօրտինս	2200	Հիտալկս	3000	Ռինալտս	3200
Պրավս	2000	Հինտու	7000	Ռօլլս	3000
Պրֆֆալս	8800	Համպէր	1200	Սամէս	3500
Դէլրս	2600	Այակս	5000	Սօգարիս	3500
Գալիրաս	2500	Ցիւնս	2300	Սալէրնս	4000
Գասմէր	2100	Բէլլս	2000	Սանդիակս	8200
Գազս	2000	Գօլդինս	4000	Սարֆս	2000
Գօմս	2700	Ֆօմնս	2200	Սիրվիս	2000
Զիրակս	5000	Լէօ	2000	Սօրէնտս	4300
Դիս	5500	Լէբանանս	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Գօլրատս	3400	Լիվրնս	3000	Թուրաս	1200
Տիզ	2500	Մալմս	1500	Թոլտս	2800
Ցօսինս	2500	Մարէնկս	4300	Թորբիտս	900
Տուրս	4800	Մարգէլլս	6500	Ուրպինս	5000
Տրաբս	2100	Միլս	2000	Վլոնուրնս	5000
Էսանամս	2600	Մուրինս	3100	Եէտս	3600
Էլտորատս	3000	Նէլբս	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրս	3200	Օրլանտս	3000	Ցիֆայնբնս	1000
Տրաֆս	2600	Օթէլլս	5000	Ճրմպս	200
Ֆաւրան	800	Օգրանս	4500	Զէրս	140
Ֆիտս	700	Ոգդս	2000	Մօսրիֆս	120
		Էֆիրշրն Մօնարք	8000		
		Բիրմրքն Մօնարք	8000		
		Լրվրքն Մօնարք	8100		

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻՏ
Գործակատ
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միրզէ
Խան, Ղալաթիա 858

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԳԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ Ֆրանք 8,000,000
Պահեստի գրամ » 6,889,695
Տարեկան հասոյթ » 16,890,344

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բանկութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք

894 Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գարու, Անանիատիս խան. 12, 13, 14.

ՌՈԵԱԼ ԷՔՍՊԼԻՆՃ
ԱՍԻՈՒԱՆՍ ՔՕՌԲՕՐԷՇԸԼՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան Անգլ. ոսկի 4,000,000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է » 35,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քաքաչէն և փայտաշէն ամեն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք։

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և մանաւանդ առանց որ եւ իցէ ՁԵՂՋի կը կատարուին։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել առ
Ընդհանուր գործակալ Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.
726 Պահէք Գարու, Մէյտանճըք սոքաք, Ուիթալ Խան։

EMULSION SCOTT

(ՍԿՕՏԻ ՕՐԱԲԱԿ)
ՄՈՐԻՒ ՁԿԷՆ ՕՈՒՏ ԻՒՂ.
Իբրեւ ՝ Ի Ամբ Ի Ամ Ի Ամ
Գասբասեալ Ամամ ՍԿՕՏԻ և ՊՕՈՒՆԻ.
Ի Նեւ-Եորք։

ԿԱԹԻՆ չափ անարժէքամ է
Մարդ. մեր համ հուլ բոլոր յատկութիւններն զանազ. էրոֆոսֆիդներու յատկութիւններն ալ ունի
Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոշտերը
Կը բուժէ հազը, ցրտաւութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճոզածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, արդէն համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փոքրիկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։
Գրքակ ստացէք ի Ն. Գալիա. ՀՕ ՇՊՆԻ ԵՒ ՀԱՅԻԿ.

COMP. RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 11/23 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Դշ. 12/24 Ալեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէէսի ճամբով

Դշ. 13/25 Սեվաստարոյի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։

Դշ. 13/25 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաֆուտ, առաւօտեան ժամը 11ին։

Եշ. 14/26 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։

ԱԶԴ.—Ապրիլ 12/24, երեքշաբթի օրը Գ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիբոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւին։ 605

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՑԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ

Մարսէլիէյէ և Պոլսոյ դէպ-Կոնստանտինոպոլիս բեռնող

Սէրբական չոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի ապրիլ 24ին։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն

Նաւուղէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՂՈՒԼ
477 Մոսկանէ Սիթէ-Ֆրանսէ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ